

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

DAUGAVPILS PILSĒTAS DOMES BĒRNU NAMS – PATVERSME “PRIEDĪTE”

SATURA RĀDĪTĀJS

Satura rādītājs	2
Termini un saīsinājumi	3
Ievads	7
1. Reorganizācijas mērķis un pamatojums	8
2. Esošā situācija	12
2.1. BSAC "Priedīte" izvietojums un pieejamība	12
2.2. BSAC "Priedīte" darbības vēsture	14
2.3. Informācija par BSAC "Priedīte" esošajiem bērniem	15
2.4. BSAC "Priedīte" personāla resursi	17
2.5. BSAC "Priedīte" infrastruktūras un funkcionālā pielietojuma analīze	19
2.6. BSAC "Priedīte" budžets un ienākumu avoti	20
3. Priekšlikumi institūcijas reorganizēšanai	23
3.1. BSAC "Priedīte" atbilstība bērnu labākajām interesēm	23
3.2. Ēku turpmākā izmantošana	26
3.3. Risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem	27
3.4. Bērnu pārvietošanas plāns	27
3.5. Personāla resursu turpmākas izmantošanas plāns	29
3.6. Veicamās darbības, atbildīgie un laika grafiks	33
3.7. Reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti	36
4. Pielikumi	37
1. PIELIKUMS: BSAC "Priedīte" bērniem nepieciešamie pakalpojumi saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu	37
2. PIELIKUMS: BSAC "Priedīte" ēku un telpu fotofiksācija	40
3. PIELIKUMS: BSAC "Priedīte" ēku tehniskā stāvokļa novērtējums	53
4. PIELIKUMS: BSAC "Priedīte" darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas	54

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
ANO pamatnostādnes	ANO ģenerālā asamblejā pieņemtā rezolūcija Nr. 64/142 "Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi". ¹
Audzūģimene	Ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimenes vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana bioloģiskajā ģimenē līdz brīdim, kad bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts, viņam nodibināta aizbildnība vai bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē. ²
Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	Īpaši sagatavota audzūģimene, kas nodrošina aprūpi ģimenes vidē vienas ģimenes dažāda vecuma bērniem vai bērniem, kuriem ir radniecības saites (t.sk. pusbrāļiem, pusbērniem).
Audzūģimene zīdaiņiem	Īpaši sagatavota audzūģimene, kas nodrošina aprūpi ģimenes vidē zīdaiņiem un bērniem līdz 3 gadu vecumam.
Ārpusģimenes aprūpe	Aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audzūģimenē, bērnu aprūpes iestādē. ³ Starptautiskos normatīvos aktos ārpusģimenes aprūpes jēdziena vietā tiek izmantots alternatīvās aprūpes jēdziens.
Bārenis	Bērns, kura vecāki ir miruši vai likumā noteiktajā kārtībā atzīti par mirušiem. ⁴
Bez vecāku gādības palicis bērns	Bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības. ⁵
Bērna aprūpe	Ikdienas uzturēšana, kas ietver ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, audzināšanu, kā arī garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu neatkarīgai dzīvei. ⁶
Daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Centrs, kas nodrošina vairāku veidu sociālos pakalpojumus dažādām klientu grupām, kā arī iesaista klientus sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes pasākumos, nepieļaujot savstarpēji nesaderīgu klientu grupu darbību vienlaikus. ⁷
Deinstitucionalizācija	Pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, nepieciešamo atbalstu, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimenes vidē. ⁸ DI ir ilgstošs process, kura laikā pakalpojumus institūcijās aizstāj ar pakalpojumiem personas dzīvesvietā.
ES Kopējās vadlīnijas	Eiropas Komisijas izstrādātas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionāliem uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. ⁹

¹ ANO Pamatnostādnes par bērnu alternatīvo aprūpi. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/bernu_tiesibas/akti/guidelines.pdf

² BTAL 1. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

³ Bērnu tiesību aizsardzības likums. 1. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁴ BTAL. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁵ BTAL. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁶ Vecāku tiesības un pienākumi. Pieejams: www.bti.gov.lv/lat/tiesibas_un_pienakumi/vecaku_tiesibas_un_pienakumi/

⁷ Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. XXIII nodaļa.

⁸ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

⁹ Publicētas: 2013. Gads, Pieejams: www.deinstitutionalisationguide.eu

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
Ģimenes atbalsta centrs	Vieta, kurā nodrošina dažādus sociālos pakalpojumus (piemēram, sociālo darbu vai karitatīvo sociālo darbu, sociālo aprūpi un/vai sociālo rehabilitāciju) ģimenēm un bērniem ikdienas funkcionēšanas prasmju uzlabošanai (piemēram, savstarpējo attiecību, saskarsmes un konfliktu risināšanas prasmju attīstīšanai).
Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums	Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma vieta un forma, kurā paredz bērna aprūpēšanu mazās grupās atbilstoši bērna individuālajām vajadzībām un bērna labākajām interesēm, kas veicina ģimenisku sajūtu un individuālu pieeju, ar vienu vai vairākiem aprūpes speciālistiem, kas pilda vecāku funkcijas (šī aprūpe tiek organizēta speciāli izveidotās grupās). ¹⁰
Individuālo vajadzību izvērtēšana	Process, kura gaitā tiek noteikts bērna stāvoklis, situācija, raksturlielumi u.c. rādītāji. ¹¹
Jauniešu māja	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas atsevišķas dzīvokļa tipa telpas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kas sasnieguši 15 gadu vecumu. ¹²
Juridiski brīvs bērns	Bērns, kura vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības vai viņi piekrituši adopcijai.
Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi	Sociālie pakalpojumi "Eiropas kopējo vadlīniju pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi" izpratnē, kas tiek sniegti vai plānoti ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (VSAC un BSAC). Šie sociālie pakalpojumi personai sniedz atbalstu FT radīto ierobežojumu pārvarēšanai, dodot iespēju dzīvot mājās, un bērnu gadījumā – augt ģimenes vai tai pietuvinātā vidē, ietverot preventīvos pasākumus, lai novērstu institūciju pakalpojumu nepieciešamību. Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ietver aprūpi ģimenes vidē: pie aizbildņa vai audžuģimenē, kā arī uzturēšanos ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā vai "jauniešu mājā". ¹³
SOS ģimene	Ģimene, kas nodrošina aprūpi bērniem ģimeniskā vidē institūcijas ietvaros: Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijas izveidotā SOS bērnu ciematā vai mājā, kas integrēta vietējā kopienā.
Specializētā audžuģimene	Īpaši sagatavota audžuģimene, kura nodrošina bērna vecumam, individuālajai attīstībai un sociālajām iemaņām atbilstošu aprūpi ¹⁴ – piemēram, specializētā audžuģimene bērniem ar GRT, FT. Specializētai audžuģimenei nepieciešama speciāli sagatavota vide, zināšanas, prasmes bērna uzņemšanai un aprūpei. ¹⁵
Standarti	FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives), IFCO (International Foster Care Organisation - Starptautiskā Audžuvecāku organizācija)

¹⁰ European Expert Group on the Transition from Institutional to Family Based Care. "Common European Guidelines on the Transition from institutional to Community-based Care". 28.lpp Pieejams: <http://www.deinstitutionalisationguide.eu/wp-content/uploads/2016/04/GUIDELINES-Final-English.pdf>

¹¹ Bērna attīstības vērtēšanas kritēriju un individuālā izvērtējuma metodika. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/5/bernu_novertesanas_metodika_15022016.pdf

¹² BTAL, 37.panta astotā daļa. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>, MK 338, 43.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

¹³ Labklājības ministrija. Rīcības plans deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. 3.lpp Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

¹⁴ Latvijā pirmā pētījuma par audžuģimenēm prezentācija. http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/6/faktu_lapa_31102016.pdf

¹⁵ Sociālo pakalpojumu aģentūra. "Specializētās audžuģimenes - ārpusģimenes aprūpes modeļa attīstība Latvijā". <http://www.krize.lv/petijums-par-latvijas-audzuģimenem/>

TERMINI	TERMINU SKAIDROJUMS
	un SOS Children's Villages (SOS bērnu ciemati) izstrādāti ārpusģimenes aprūpes kvalitātes standarti Eiropā. "Standarti bērnu alternatīvai aprūpei". ¹⁶
Terapeitiskā audžuģimene	Īpaši sagatavota audžuģimene, kas nodrošina aprūpi bērniem, kam pārciestās vardarbības pieredzes rezultātā ir grūtības veidot attiecības un uzticēties, kas cieš no depresijas, kam ir problēmas ar dusmu kontroli. ¹⁷

SAĪSINĀJUMI	SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
BSAC	ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija bērniem
BSAC bērni	ārpusģimenes aprūpē esoši bērni un jaunieši līdz 17 gadu vecumam (ieskaitot), kuri saņem valsts vai pašvaldības finansētus BSAC pakalpojumus
BSAC "Priedīte"	Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme "Priedīte"
BTAL	Bērnu tiesību aizsardzības likums
DI	Deinstitucionalizācija
DSPC	Daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
FT	funkcionālie traucējumi
GRT	garīga rakstura traucējumi
ĢVPP	ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums
LNAP	Latvijas Nacionālai attīstības plāns
LPR	Latgales plānošanas reģions
LR LM	Labklājības ministrija
MK	Ministru kabinets
MK 313	Ministru kabineta 16.06.2015. noteikumi Nr.313 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1.pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi"
MK 338	Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumi Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem"
n.d.	nav datu
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Projekts	Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēts projekts Nr.9.2.2.1./15//005 „Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā”
SBSP	sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi

¹⁶ Quality4Children Standards. Pieejams: www.sos-childrensvillages.org/publications/resources/quality4children-standards

¹⁷ UK Fostering. Fostering Information. Pieejams: <http://ukfostering.org.uk/fostering-information/therapeutic-fostering/>

SAĪSINĀJUMI	SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SPSR	Valsts informācijas sistēma "Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs"

IEVADS

Pamatojoties uz Latgales plānošanas reģiona projektu "Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā" un LPR un SIA "Dynamic University" starpā noslēgto līgumu par DI plāna izstrādi, SIA "Dynamic University" ir veikusi LPR bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas plānu izstrādi.

Šis reorganizācijas plāns ir izstrādāts **Daugavpils pilsētas domes bērnu namam „Priedīte”**. Reorganizācijas plānu veido trīs nodaļas – reorganizācijas mērķis un pamatojums, BSAC "Priedīte" esošās situācijas apraksts un priekšlikumi institūcijas reorganizēšanai.

Reorganizācijas mērķa un pamatojuma sadaļā skaidrota nepieciešamība pēc pārmaiņām bērnu aprūpē, lai nodrošinātu bērna labākajām interesēm, individuālajām vajadzībām un mūsdienu prasībām un starptautiskajiem standartiem atbilstošu aprūpi.

Esošās situācijas aprakstā ir ietverta informācija par BSAC "Priedīte" vēsturi, atrašanās vietu un iestādes sasniedzamību, tuvumā esošajiem pakalpojumiem, iestādē esošajiem bērniem un personālu, kā arī par BSAC "Priedīte" ēku infrastruktūru un budžetu.

Priekšlikumi BSAC "Priedīte" reorganizēšanai nodaļā sniegti priekšlikumi institūcijas reorganizēšanai, t.sk. iespējas ēkas turpmākai izmantošanai, bērnu turpmākai aprūpei un personāla resursu turpmākai izmantošanai. Nodaļas noslēgumā apkopots indikatīvais reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējuma apjoms un avoti, kā arī pievienots laika grafiks ar reorganizācijas procesā veicamajām aktivitātēm un atbildīgajiem.

Reorganizācijas plāna izstrādē tika izmantotas vairākas datu un informācijas ieguves metodes: informācijas pieprasīšana BSAC "Priedīte", tikšanās ar vadību, darbiniekiem un Daugavpils pilsētas pašvaldību, darbinieku anketēšana, BSAC "Priedīte" ēkas tehniskā apsekošana.

1. REORGANIZĀCIJAS MĒRĶIS UN PAMATOJUMS

BSAC "Priedīte" reorganizācijas mērķis ir rast risinājumus, lai uzlabotu situāciju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kuri šobrīd dzīvo un saņem pakalpojumus BSAC "Priedīte" pārveidojot ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu SBSP, atbilstoši starptautiskām vadlīnijām bērnu alternatīvai aprūpei.

Laika gaitā pasaules praksē par neapstrīdamu ir kļuvusi atziņa, ka dzīve institūcijā negatīvi ietekmē bērna garīgo un fizisko attīstību, kā arī būtiski ierobežo viņa nākotnes perspektīvas. Šai nostājai ir pievienojusies arī Latvija, īstenojot starptautiskajiem principiem atbilstošu deinstitucionalizācijas procesu, kura mērķis ir attīstīt cilvēktiesību dokumentos nostiprinātus un bērnu vajadzībām atbilstošus, ģimeniskai videi pietuvinātus, sabiedrībā balstītus pakalpojumus bērniem, kas palikuši bez vecāku aprūpes. Šī mērķa sasniegšanai Latvijā tiek pilnveidots tiesiskais regulējums, kā arī, izmantojot ES fondu līdzekļus, veiktas praktiskas darbības vides un pakalpojumu pilnveidošanas jomā.

Bērni ir sabiedrības neaizsargātākā daļa, kuras tiesības tiek pārsvarā realizētas ar citu personu palīdzību, un šī iemesla dēļ bērni ir īpaši aizsargājami. **ANO Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas**¹⁸ 25. panta 2. daļa nosaka, ka bērniem ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību.

Bērnu cilvēktiesības un standartus paredz **ANO Bērnu tiesību konvencija**¹⁹ (turpmāk tekstā – Bērnu tiesību konvencija), kas satur pamata cilvēktiesību uzskaitījumu, kuras bērni bauda bez jebkādas diskriminācijas: tiesības uz dzīvību, tiesības uz pilnvērtīgu attīstību, aizsardzību no traumējošas ietekmes, ļaunprātīgas izmantošanas un ekspluatācijas, tiesības baudīt ģimenes dzīvi, kultūru un sociālo dzīvi, kā arī aizsargā bērna tiesības, nosakot standartus veselības aprūpē, izglītībā, juridiskajiem, civilajiem un sociālajiem pakalpojumiem. Bērnu tiesību konvencijas dalībvalstīm ir pienākums pieņemt lēmumus un rīkoties atbilstoši bērna labākajām interesēm. Saskaņā ar Bērnu tiesību konvencijas preambulu dalībvalstis ir atzinušas, ka ģimene ir sabiedrības pamatsūniņa un visu tās locekļu, it sevišķi bērnu, izaugsmes un labklājības dabiskā vide. Preambulas pamatprincipi nosaka, ka katra bērna interesēs ir augt apstākļos, kas nodrošina pilnvērtīgu un harmonisku attīstību, proti, augt ģimenē, mīlestības un izpratnes atmosfērā, būt drošībā, saņemt īpašu aizsardzību, kā arī būt sagatavotam patstāvīgai dzīvei sabiedrībā. Bērnu tiesību konvencijas 20. pants nosaka, ka bērnam, kuram īslaicīgi vai pastāvīgi nav savas ģimenes vai kuru viņa paša interesēs nedrīkst atstāt ģimenē, ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību, un ka dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem nodrošina šādam bērnam alternatīvu aprūpi primāri ģimeniskā vidē.

Deklarācijas par bērnu aizsardzības un labklājības sociālajiem un tiesiskajiem principiem, it īpaši ja bērnus nodod audzināšanā un adoptē nacionālā un starptautiskā līmenī²⁰, 4. pantā noteikts, ka gadījumos, kad bērna paša vecāku aprūpe ir nepieejama vai neatbilstoša, jāapsver bērna radnieku, audžuģimeņu vai adoptētāju ģimenes aprūpe, vai nepieciešamības gadījumā – piemērotu bērnu iestāžu aprūpe. Tādējādi iepriekšminētā deklarācija nosaka prioritāro secību bērna vislabākajām interesēm atbilstošai ārpusģimenes aprūpes formai.

ANO Pamatnostādņu par bērnu alternatīvo aprūpi²¹ (turpmāk tekstā – Pamatnostādnes) 5. punkts paredz, ka gadījumos, kad bērna ģimene, pat saņemot attiecīgu atbalstu, nespēj par bērnu pienācīgi gādāt vai to pamet, vai atsakās no tā, par bērna tiesību aizsardzību un pienācīgas alternatīvas aprūpes nodrošināšanu ir atbildīga valsts un tieši valsts uzdevums ir ar kompetento iestāžu starpniecību nodrošināt pārraudzību pār jebkura alternatīvā

¹⁸ ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija. Pieejams: <http://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/ano-dokumenti/ano-vispareja-cilvektiesibu-deklaracija>

¹⁹ ANO Bērnu tiesību konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1150>

²⁰ 41/85. UN Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally. Pieejams: <http://www.un.org/documents/ga/res/41/a41r085.htm>

²¹ UN Guidelines for the Alternative Care of Children. Pieejams: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/142&referer=/english/&Lang=E

aprūpē esoša bērna drošību, labklājību un attīstību. Turklāt valstij ir jāizstrādā un jāīsteno vispusīgi pasākumi bērnu labklājībai un aizsardzībai, pievēršot uzmanību esošo alternatīvās aprūpes iespēju uzlabošanai saskaņā ar pamatnostādnēs noteiktajiem principiem. Pamatnostādņu 12. punkts nosaka, ka bērniem alternatīvajā aprūpē ir svarīgi nodrošināt stabilas mājas un apmierināt viņu pamatvajadzības pēc drošas un pastāvīgas piesaistes aprūpētājam, turklāt pastāvīga risinājuma rašana ir galvenais mērķis. 53. punkts paredz valsts pienākumu veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai apmierinātu katra bez vecāku gādības palikuša bērna konkrētās psihoemocionālās, sociālās un citas vajadzības, turklāt priekšroku dodot ar ģimeni un vietējo sabiedrību saistītiem risinājumiem. Saskaņā ar Pamatnostādņu 21. punktu bērna ievietošanu iestādē ir uzskatāma par izņēmuma gadījumu un piemērojama tikai sevišķos gadījumos, kad šāda vide konkrētam bērnam ir īpaši piemērota, vajadzīga un konstruktīva un vislabāk atbilst viņa interesēm. Pamatnostādņu 22. punktā īpaši akcentēts, ka bērniem, kas jaunāki par 3 gadiem, alternatīvā aprūpe jānodrošina ģimenēs. Pamatnostādņu 23. punkts tieši attiecas un deinstitucionalizāciju un nosaka, ka valstīs, kurās vēl aizvien ir lielas aprūpes iestādes, jāizstrādā alternatīvas, kas ļaus šīs iestādes pakāpeniski likvidēt, īstenojot vispārēju deinstitucionalizācijas stratēģiju, turklāt šim mērķim valstij jānosaka aprūpes standarti, lai nodrošinātu tādu kvalitāti un apstākļus, kas veicinātu bērna attīstību, piemēram, individualizētu aprūpi un aprūpi mazās grupās, un atbilstoši šiem standartiem jāvērtē esošās iestādes. Papildus tam, Pamatnostādņu 123. punkts nosaka iestāžu standartu vispārējo ietvaru – aprūpes iestādēm jābūt mazām un organizētām atbilstīgi bērna tiesībām un vajadzībām, un to videi jābūt pēc iespējas tuvai ģimenes vai nelielas grupas videi. Turklāt iestāžu vispārīgajam mērķim jābūt pagaidu aprūpei un aktīvai dalībai bērna atkalapvienošanā ar ģimeni, vai, ja tas nav iespējams, stabilas aprūpes nodrošināšanai alternatīvā ģimenes vidē.

Gan Pamatnostādnēs, gan **ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām**²² ir nostiprināts, ka aprūpe ģimeniskā vidē ir optimāls alternatīvās aprūpes veids, kas nodrošina bērnu aizsardzību un attīstību. Turklāt Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām ir skaidri noteikts, ka gadījumā, ja tuvākie ģimenes locekļi nespēj rūpēties par bērnu ar invaliditāti, dalībvalstis dara visu iespējamo, lai nodrošinātu alternatīvu aprūpi, ko var sniegt attālākie radnieki, bet, ja tas nav iespējams, tad ģimenes vidē sabiedrībā.

ANO Bērnu tiesību komitejas vispārējo komentāru par bērnu tiesību īstenošanu jauniešu periodā²³ 53. punktā norādīts, ka jauniešu ārpusģimenes aprūpē priekšroka ir dodama audžuģimenēm vai nelielām jauniešu mājām, nepieļaujot daudzkārtēju aprūpes formu un iestāžu maiņu. Kā arī valstis tiek aicinātas darīt visu iespējamo, lai jauniešu ievietošana iestādēs tiktu izmantota tikai kā galējais līdzeklis.

Eiropas Komisijas stratēģijā “Eiropa 2020”²⁴ viens no stratēģijas mērķiem ir nabadzības un sociālās atstumtības mazināšana. Šī mērķa sasniegšanai valstīm ir jāuzlabo ģimenes atbalsta un alternatīvu aprūpes iestāžu kvalitāte, jāstiprina bērnu aizsardzības un sociālie pakalpojumi profilakses jomā, jāpalīdz ģimenēm pilnveidojot bērnu audzināšanas iemaņas nestigmatizējošā veidā, vienlaikus nodrošinot, ka bērni, kuru vecākiem ir atņemtas aizgādības tiesības, aug vidē, kura atbilst viņu vajadzībām. **Eiropas Padomes stratēģija bērnu tiesību jomā (2016.-2021. gads)**²⁵ akcentē nepieciešamību valstīs, kur joprojām pastāv lielas aprūpes iestādes, īstenojot deinstitucionalizāciju attiecībā uz šo bērnu aprūpi, jo īpaši tad, ja bērni ir jaunāki par trīs gadiem. **Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums Nr. CM/Rec(2013)2 dalībvalstīm par bērnu un jauniešu ar invaliditāti pilnīgas iekļaušanas sabiedrībā nodrošināšanu**²⁶, atsaucoties uz deinstitucionalizācijas procesu Eiropas valstīs, vienlaicīgi norāda uz nepieciešamību nodrošināt alternatīvus, sabiedrībā balstītus pakalpojumus.

²² ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630>

²³ United Nations Committee on the Rights of the Child General comment No. 20 (2016) on the implementation of the rights of the child during adolescence (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G16/404/44/PDF/G1640444.pdf?OpenElement>)

²⁴ Komisijas paziņojums. EIropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:LV:PDF>

²⁵ Eiropas Padomes stratēģija bērnu tiesību jomā (2016. – 2021. gads). Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/bernu_tiesibas/akti/strategy_for_the_rights_of_the_child_2016.pdf

²⁶ Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikums Nr. CM/Rec(2013)2 dalībvalstīm par bērnu un jauniešu ar invaliditāti pilnīgas iekļaušanas sabiedrībā nodrošināšanu. Pieejams: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CM/Rec%282013%292&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=BDCE2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true>

Eiropas Komisijas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem²⁷ uzsver, ka sabiedrībā balstīti pakalpojumi bērnu gadījumā nozīmē bērna tiesības saņemt aprūpi ģimeniskā vidē nevis iestādē, kā arī agrīnās intervences preventīvos pasākumus un atbalstu ģimenēm. Eiropas Savienības mērķis izveidot iekļaujošu sabiedrību ir tiešā veidā saistīts ar valsts pienākumu kopumu īstenot deinstitucionalizāciju, tādējādi nodrošinot savas starptautiskās apņemšanās gan Eiropas, gan globālā griezumā.

Lai arī nebūdami ar tiesību akta spēku **Standarti bērnu ārpusģimenes aprūpei Eiropā**²⁸ (turpmāk tekstā – Standarti) ir būtisks dokuments, kas ļoti precīzi un visaptveroši paredz mērķus, pienākumus un konkrētu darbību vadlīnijas visā bērnu ārpusģimenes aprūpes procesā no brīža, kad ir pieņemts lēmums par bērna ārpusģimenes aprūpi līdz pat patstāvīgas dzīves uzsākšanai. Standarti nosaka ārpusģimenes aprūpes sistēmas organizēšanu atbilstoši bērna individuālajām vajadzībām, vēršot fokusu uz ģimeniskas vides nodrošināšanu alternatīvajā aprūpē esošiem bērniem.

Lai bērnu institucionālās aprūpes sistēmu pārveidotu par mūsdienīgu, bērnu cilvēktiesībās balstītu un starptautiskajiem standartiem atbilstošu ģimeniskai videi pietuvinātu sociālu pakalpojumu, Latvija līdz 2020. gadam, piesaistot ESF un ERAF finansējumu, īsteno deinstitucionalizāciju, pakāpeniski atsakoties no līdzšinējām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām un nodrošinot bērniem augšanu ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē.

Latvijas Republikas Satversmes²⁹ 110. pants nosaka, ka valsts aizsargā un atbalsta bērna tiesības, kā arī īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības. Tādējādi valsts ir atzinusi, ka bez vecāku gādības palikuši bērni ir īpaša personu kategorija, kura ir nepastarpināti atkarīga no valsts rīcības, un tāpēc ikviens politikas lēmums attiecībā uz šiem bērniem ir jāvērtē no bērna labāko interešu prizmas saskaņā ar starptautiskajos dokumentos un **Bērnu tiesību aizsardzības likumā** noteiktajiem principiem.

Viens no **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020.gadam**³⁰ izvirzītajiem mērķiem ir panākt, ka bērni dzīvo labvēlīgā ģimeniskā vai ģimenei pietuvinātā vidē, un vardarbība ģimenē samazinās. Šī mērķa sasniegšanai ir noteikti veicamie uzdevumi: stiprināt alternatīvo ģimeņu (audžuģimenes, aizbildņi) kustību; pilnveidot ārpusģimenes aprūpes laikā bērnam sniegtos pakalpojumus; kā arī sekmēt ģimenisku vidi bērnu ārpusinstitūcijas aprūpes iestādēs un jauniešu sagatavotību dzīvei pēc ārpusģimenes aprūpes, nodrošinot sociālā dienesta atbalstu vismaz divus gadus pēc aprūpes pārtraukšanas, ceļot arī sociālo dienestu kapacitāti.

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā nospraustā mērķa detalizācija ir noteikta vairākos plānošanas dokumentos, proti:

- **Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam**³¹ tiek uzsvērts, ka ģimene ir labākā vide bērna attīstībai, ka aprūpe institūcijā atstāj negatīvu iespaidu uz bērnu, un bērnam ir svarīgi augt ģimenē vai tai pietuvinātā vidē. Turklāt šis plāns arī paredz deinstitucionalizācijas procesa norisi, darbības virzienus un sasniedzamos rezultātus.
- **Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam**³² pirmais rīcības virziens ir deinstitucionalizācija un cieši ar to saistītais otrais virziens – sabiedrībā balstīti, pēctecīgi un klienta individuālajām vajadzībām atbilstoši sociālie pakalpojumi.
- Savukārt **Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011.-2017. gadam**³³ ir konstatētas problēmas, kas tieši ir saistītas ar bērnu ārpusģimenes aprūpi, tajā skaitā, ka daļai bērnu ārpusģimenes aprūpes laikā

²⁷ Eiropas komisijas Eiropas vadlīnijas pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. Pieejams: www.deinstitutionalisationguide.eu

²⁸ Quality4Children Standarts. Pieejams: www.quality4children.info

²⁹ Latvijas Republikas Satversme. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=57980>

³⁰ Latvijas Nacionālās attīstības plāns 2014. – 2020.gadam. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/ilgtsp_att/?doc=13858

³¹ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas ieviešanai 2015.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

³² Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf

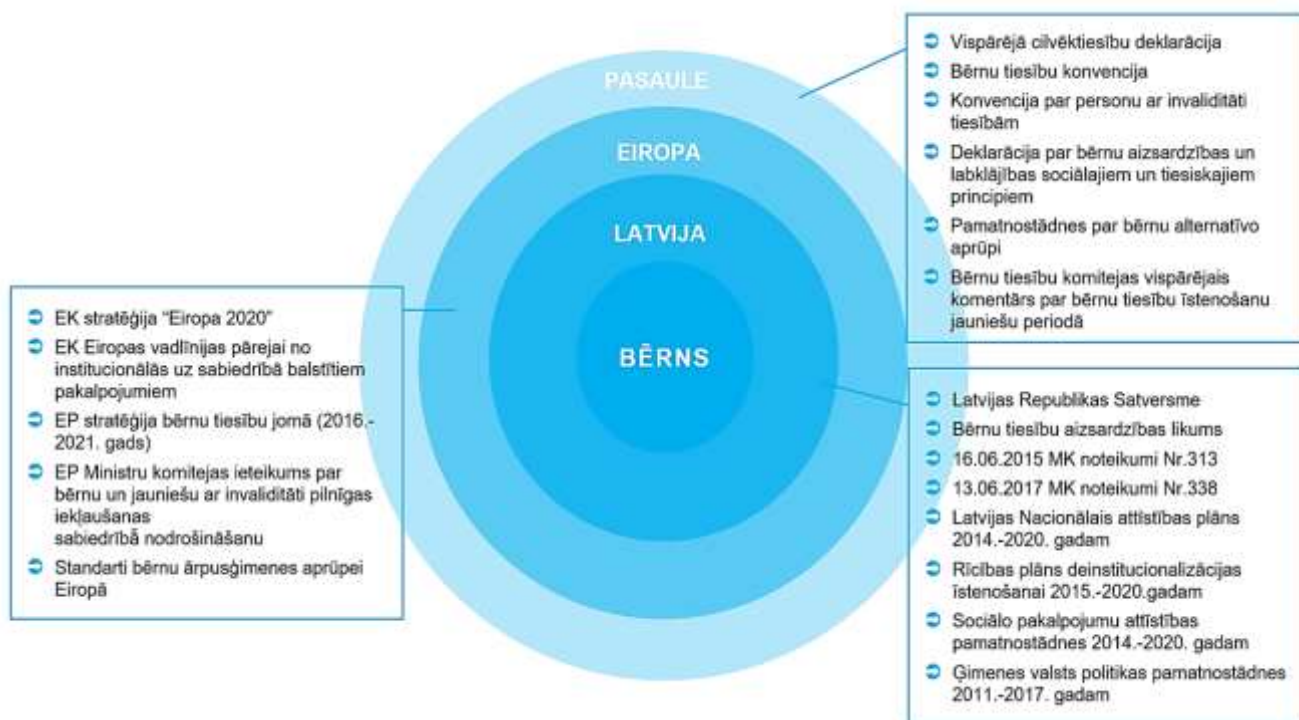
³³ Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011.-2017.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/berns_gimene/Impam_n_200111_gvp.pdf

nav pieejami audžuģimenes pakalpojumi, kā arī nav iespējams atrast aizbildni; bērniem ārpusģimenes aprūpes laikā ir jādzīvo bērnu aprūpes iestādēs, kur ģimeniskas vides nodrošināšanas iespējas ir ierobežotas; ārpusģimenes aprūpes iestāžu sniegto pakalpojumu nevar uzskatīt par pilnībā kvalitatīvu, jo pastāv personāla izglītības un kvalifikācijas nepietiekamība, bērni netiek pilnvērtīgi sagatavoti patstāvīgai dzīvei, pastāv finanšu un cilvēkresursu trūkums; lielais bērnu skaits ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās un grupās ierobežo personāla spējas apmierināt bērna individuālās vajadzības, kas nelabvēlīgi ietekmē bērna turpmāko psihisko un fizisko attīstību. Šis konstatēto problēmu uzskaitījums atspoguļo pastāvošās sistēmas neatbilstību Pamatnostādnēm un ir rīcības iemesls sistēmas pārkārtošanai deinstitucionalizācijas procesa rezultātā, lai nodrošinātu bērniem ārpusģimenes aprūpi, kur pēc iespējas bērns saņemtu visu to pašu audzināšanu un aprūpi, kādu viņam būtu vajadzējis saņemt no saviem vecākiem.

MK 313 nosaka pasākuma mērķi – palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem, par vienu no mērķgrupām nosakot tieši ārpusģimenes aprūpē esošos bērnus un jauniešus līdz 17 gadu vecumam (ieskaitot), kuri saņem valsts vai pašvaldības finansētus bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus. Savukārt **MK 871** kā mērķi nosaka sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidi un attīstību pašvaldībās. Šie noteikumi jau konkrēti nosaka pasākumu kopumu deinstitucionalizācijas procesā.

MK 338, kas stājās spēkā 01.07.2017, nosaka prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kā arī ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Ar šiem noteikumiem Latvijas normatīvajā regulējumā tiek nostiprināti starptautiskajos dokumentos un nacionālajos politikas plānošanas dokumentos noteiktie labākai praksei atbilstošie alternatīvās aprūpes pamatprincipi, tajā skaitā, Standartos noteiktais, ka bērnu aprūpes institūcijās bērnu skaits vienā grupā nepārsniedz 8 bērnus.

1.attēls: Būtiskākie ar deinstitucionalizācijas procesu saistītie politikas plānošanas un normatīvā regulējuma akti – PASAULE, EIROPA, LATVIJA.

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA

Šajā nodaļā apkopota informācija par BSAC “Priedīte” izvietojumu, pieejamību, vēsturisko attīstību, BSAC dzīvojošajiem bērniem, personāla resursiem, infrastruktūru un tās funkcionālo pielietojumu, kā arī pēdējo gadu (2014.-2016.) budžetu.

1. tabula: BSAC “Priedīte” pamatinformācija

Nosaukums	Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme “Priedīte”
Pašvaldība	Daugavpils pilsētas dome
Adrese	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417
Juridiskais statuss	Pašvaldības iestāde
Dibināšanas gads	1998.gads
Dibinātājs	Daugavpils pilsētas dome
Bērnu skaits(01.06.2017.)	54
LR LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas datums un numurs	14.05.2007. Nr. 263
Personāla skaits (01.06.2017.)	60

Avots: BSAC “Priedīte” sniegtie dati

2.1. BSAC “Priedīte” izvietojums un pieejamība

BSAC “Priedīte” atrodas Daugavpils pilsētā, kas ir viena no deviņām republikas nozīmes pilsētām valstī. Pēc PMLP datiem iedzīvotāju skaits 2017. gada 1. janvārī Daugavpils pilsētā bija 94 196.³⁴

Sabiedriskais transports Daugavpils – Rīga kursē līdz vairākas reizes dienā abos virzienos.³⁵ Daugavpils pilsētā tiek nodrošināta arī iekšējā sabiedriskā transporta kustība, kā arī regulāra sabiedriskā transporta kustība uz tuvākajām pilsētām, pagastiem.³⁶ BSAC apkārtējie autoceļi ir labā tehniskā stāvoklī - klāti ar asfaltbetona segumu, - tāpēc secināms, ka pieejamība infrastruktūrai gan ar personīgo, gan sabiedrisko transportu, ir laba.

BSAC “Priedīte” apkārtnē, Daugavpilī, pieejami vairums bērnam nepieciešamo **sadzīves, veselības aprūpes, SBSP, izglītības pakalpojumi un brīvā laika pavadīšanas iespējas**. Attālums no BSAC “Priedīte” līdz Daugavpils pilsētas centram ir 5,7 km.

Tuvākajā apkārtnē (3-4km) ir pieejami tādi pamata **sadzīves pakalpojumi** kā pasta nodaļa, pārtikas veikals, banka. Daugavpils pilsētā ir laba **veselības aprūpes** pakalpojumu pieejamība – tuvākā slimnīca, kurā tiek sniegti daudzveidīgi ambulatorie pakalpojumi, atrodas 2,1 km attālumā no BSAC.

BSAC tuvākās **izglītības iestādes** ir Daugavpils logopēdiskā internātpamatskola-attīstības centrs 1 km attālumā un Daugavpils 11.pamatskola 3,2 km attālumā. Pirmsskolas izglītība ir pieejama Daugavpils pilsētas 20. pirmsskolas izglītības iestādē 3,4 km attālumā, savukārt, tuvākā vidējās izglītības iestāde ir Daugavpils 15.vidusskola 3,4 km attālumā.

Saskaņā ar SPSR pieejamo informāciju **sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi** Daugavpilī vērtējami kā pieejami, taču lielākā daļa no tiek ir piemēroti pilngadīgām personām, nevis bērniem.

³⁴ Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās 01.01.2017 Pieejams:

www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/Iedzivotaju%20reģistrs/07022017/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_pagasti.pdf

³⁵ Daugavpils – Rīga – Daugavpils Pieejams: <http://www.1188.lv/satiksmes>

³⁶ Daugavpils satiksme Pieejams: <http://satiksme.daugavpils.lv/daugavpils-kustibu-saraksts>

Pilsētā bērniem ir pieejami arī vairākas **brīvā laika pavadīšanas iespējas, no kurām dažas ir bibliotēka, Jauniešu neformālās izglītības centrs un Bērnu un jauniešu centrs.** Papildus pieejamas arī daudzveidīgas interešu izglītības iespējas.³⁷

2. tabula: **Attālums no BSAC "Priedīte" līdz pakalpojumiem**

PAKALPOJUMS	NOSAUKUMS	ADRESE	ATTĀLUMS ³⁸
1	2		3
VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMI	Daugavpils Reģionālā Slimnīca	Vasarnīcu iela 20, Daugavpils, LV-5417	2,1km
	SIA "Daugavpils bērnu veselības centrs"	18. Novembra ielā 19, Daugavpils, LV-5401, Latvija	7,5km
	Daugavpils zobārstniecības poliklīnika	Lāčplēša ielā 12, Daugavpils, LV-5401	8,2km
SABIEDRĪBĀ BALSTĪTI SOCIĀLIE PAKALPOJUMI ³⁹	Sociālās rehabilitācijas institūcija bez izmitināšanas biedrības "Avolina" Alternatīvās sociālās rehabilitācijas centrs Latgalē	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417	0
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem	Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	3,1km
	Sociālās rehabilitācijas institūcija bez izmitināšanas SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Daugavpils filiāle	Čiekuru iela 5 - 2C, Daugavpils, LV-5413	3,3km
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Grupu dzīvokļi personām ar garīga rakstura traucējumiem; Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Ģimenes atbalsta centrs/patversme	Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410	3,6km
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Nakts patversme; Sociālā patversme	Šaurā iela 23, Daugavpils, LV-5410	4km
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas centrs "Saskarsme"	Liepājas iela 4, Daugavpils, LV-5417	4,8km
	Sociālās rehabilitācijas institūcija bez izmitināšanas biedrības Kristīgai paaudžu kopībai "Tilts" struktūrvienība "Daugava"	Mazā Dārza iela 1 - 3, Daugavpils, LV-5404	6,1km
	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" ⁴⁰	Vienības iela 8, Daugavpils, LV-5401	8,3km
IZGLĪTĪBAS	Daugavpils pilsētas 20. pirmsskolas izglītības	Inženieru 16,	3,4km

³⁷ IZGLĪTĪBA UN ZINĀTNE Pieejams: <https://www.daugavpils.lv/lv/79>

³⁸ Aprēķināts izmantojot <https://www.google.lv/maps>, izmantojot autotransporta ceļus.

³⁹ LR LM Sociālo pakalpojumu reģistrs Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/text/3444>

⁴⁰ Klientu pieņemšanas, informēšana, sociālā palīdzība (pabalsts, materiālais atbalsts), sociālie pakalpojumi (Sociālā patversme; Nakts patversme; Sociālā māja; Ģimenes atbalsta centrs / patversme; Grupu dzīvokļi personām ar garīga rakstura traucējumiem; Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem; Aprūpes mājās birojs; Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas dienas centrs); sociālie pakalpojumi. SOCIĀLĀ JOMA Pieejams: <https://www.daugavpils.lv/lv/18>

PAKALPOJUMS	NOSAUKUMS	ADRESE	ATTĀLUMS ³⁸
1	2		3
IESPĒJAS	iestāde	Daugavpils, LV-5410	
	Daugavpils pilsētas 23. pirmsskolas izglītības iestāde	Smilšu iela 100, Daugavpils, LV-5410	3,6km
	Daugavpils pilsētas 21. pirmsskolas izglītības iestāde	Jātnieku 66, Daugavpils, LV-5410	3,7km
	Daugavpils logopēdiskā internātpamatskola-attīstības centrs	Abavas 1, Daugavpils, LV-5417	1km
	Daugavpils 11.pamatskola	Arhitektu 10, Daugavpils, LV-5410	3,2km
	Daugavpils. 1. speciālā pamatskola	18. Novembra 197v, Daugavpils, LV-5417	4,3km
	Daugavpils 15.vidusskola	Valkas 4, Daugavpils, LV-5417	4,3km
	Daugavpils 13.vidusskola	Valkas 4a, Daugavpils, LV-5417	4,6km
	Daugavpils Krievu vidusskola - licejs	Tautas 59, Daugavpils, LV-5404	5,2km
SADZĪVES PAKALPOUMI;	Banka	-	3km
	Daugavpils 10. pasta nodaļa	Jātnieku 78b, Daugavpils, LV-5410	3,3km
	Pārtikas veikali		3,3-4km
	Daugavpils pilsēta	-	5,7km
BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAS IESPĒJAS	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Ceriņu bibliotēka	Lauska iela 16, Daugavpils, LV-5410	4,1km
	Daugavpils pilsētas domes Jaunatnes departamenta Jauniešu neformālās izglītības centrs	Varšavas ielā 45, Daugavpils, LV5404	5,5km
	Daugavpils pilsētas Bērnu un jauniešu centrs "Jaunība"	Tautas 7, Daugavpils, LV-5404	6,1km

Avots: www.1188.lv

2.2. BSAC “Priedīte” darbības vēsture

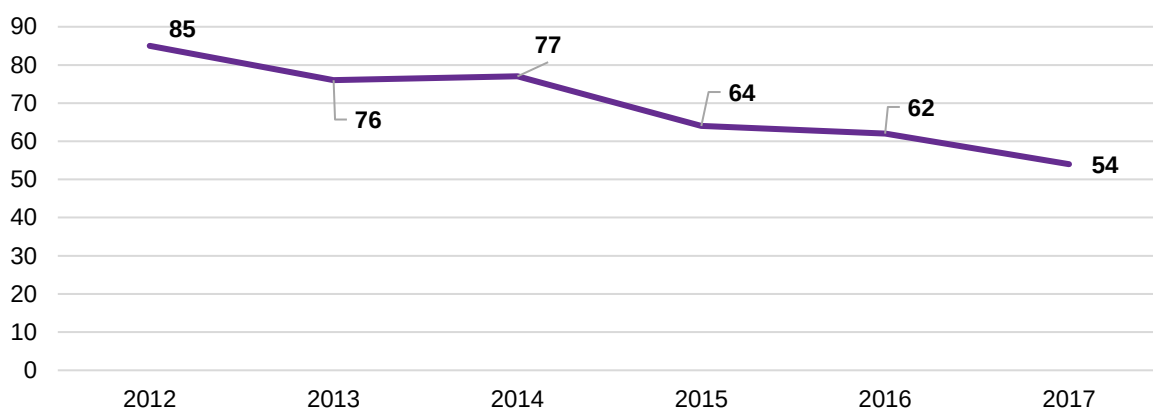
BSAC “Priedīte” ir dibināts 1998.gadā un tās dibinātājs un pārraudzītājs ir Daugavpils pilsētas dome.⁴¹ BSAC “Priedīte” nodrošina bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.⁴² Vidējais klientu skaits no 2012. gada līdz 2016. gadam ir 73 un saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju šobrīd institūcijā esošo bērnu vidējais uzturēšanās ilgums ir 3 gadi un 3 mēneši.

Klientu skaitam BSAC „Priedīte” kopumā ir tendence samazināties - no 2012. līdz 2017. gadam tas ir samazinājies par 36,5%.

⁴¹ BSAC Priedīte sniegtā informācija

⁴² LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/text/3444>

2. attēls: BSAC "Priedīte" klientu skaita izmaiņas.

Avots: BSAC "Priedīte" sniegtie dati

Pēdējo trīs gadu laikā (2014.-2016.) BSAC "Priedīte" uzņemti vidēji 25 bērni gadā, bet izstājušies vairāk – vidēji 32 bērni gadā.⁴³ Galvenie izstāšanās iemesli 2014.gadā bija atgriešanās bioloģiskajā ģimenē un nonākšana audžuģimenē vai aizbildnībā, tomēr 2015. un 2016.gadā bērnu skaits, kas nokļuva aprūpē ģimenes vidē, ir samazinājies. BSAC "Priedīte" bērnu izstāšanās dinamiku un iemeslus skatīt 3. tabulā.

3. tabula: BSAC "Priedīte" bērnu izstāšanās iemesli

RĀDĪTĀJI	GADS		
	2014	2015	2016
1	2	3	4
BSAC "Priedīte"⁴⁴ bērnu kopskaits gada 31.decembrī	64	62	56
Uzņemti bērni	26	24	24
Izstājušies bērni	39	26	30
atgriežoties pie vecākiem	17	10	8
nonākot audžuģimenē	8	3	4
adoptēti Latvijā	2	0	1
adoptēti uz ārzemēm	2	7	4
nonākot aizbildnībā	7	2	3
uzsākot patstāvīgu dzīvi	3	4	9
pārvietojot uz citu bērnu sociālās aprūpes centru	0	0	1
cits	0	0	0

Avots: BSAC "Priedīte" Pārskats par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2014., 2015., 2016.gada dati

2.3. Informācija par BSAC "Priedīte" esošajiem bērniem

2017. gada 1. jūnijā BSAC "Priedīte" pakalpojumus saņēma 54 bērni un 2 pilngadīgas personas. No 54 bērniem 18 ir meitenes un 36 zēni, 32 bērni ir juridiski brīvi. Detalizētu informāciju skatīt 4.tabulā.

⁴³ BSAC „Priedīte” sniegtā informācija 2017. gada jūnijā

⁴⁴ Saskaņā ar MK 338 institūcijā bērniem var uzturēties pilngadīgas personas līdz 24 gadu vecumam, kamēr iegūst izglītību, bet ne ilgāk kā līdz 2019. gada 1.septembrim.

Visi institūcijā esošie bērni ir no Daugavpils pilsētas un galvenokārt institūcijās nonākuši vardarbības ģimenē vai pamešanas novārtā dēļ, 3 bērni institūcijā atrodas uz vecāku iesnieguma pamata. Pirms nonākšanas BSAC "Priedīte" 39 bērni ir dzīvojuši bioloģiskajā ģimenē, 9 aizbildņa ģimenē, 4 audžuģimenē, 1 citā bērnu aprūpes institūcijā un par vienu bērnu nav informācijas. Saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju 8 bērni nevēlas dzīvot audžuģimenē, bet pārējiem 46 bērniem nav izdevies piemeklēt audžuģimeni vai aizbildni.

BSAC "Priedīte" 44 bērni institūcijā uzturas līdz 5 gadiem, 7 bērni institūcijā atrodas 6-10 gadus, 4 bērni 11 vairāk gadus.

4. tabula: Informācija par BSAC "Priedīte" bērnu namā esošajiem bērniem

KATEGORIJA	RĀDĪTĀJS		Bērnu skaits
1	2		3
BĒRNU SKAITS	kopskaits (uz 01.06.2017.):		54
BĒRNU VECUMS	1 - 3 gadi		7
	4 - 6 gadi		11
	7 - 11 gadi		13
	12 - 17 gadi		23
DZIMUMA DALĪJUMS	sieviete		18
	vīrietis		36
TAUTĪBA	latviešu		5
	krievu		46
	n.d.		3
RELIĢISKĀ PIEDERĪBA	katoļu		4
	pareizticīgo		11
	n.d.		39
IZGLĪTĪBAS LĪMENIS	1.-4.klase		10
	5.-9.klase		15
	legūta pamatizglītība		9
	n.d.		20
INVALIDITĀTE	ir		5
	nav:		49
BĒRNU UZTURĒŠANĀS ILGUMS BSAC	Līdz 1 gadam		11
	1-2 gadi		26
	3-5 gadi		6
	6-10 gadi		7
	11-15 gadi		4
BĒRNU NONĀKŠANAS BSAC IEMESLI	Bērna nonākšanas institūcijā iemesls	Bērna pamešana novārtā	19
		Ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana (nespēja atrast aizbildni vai audžuģimeni)	18
		Vardarbība ģimenē, bērna pamešana	12
		Uz vecāku iesnieguma pamata	3
		Ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana (nespēja atrast aizbildni vai audžuģimeni); bērna pamešana novārtā	1
		Nepieejama vide, bērna pamešana novārtā	1

KATEGORIJA	RĀDĪTĀJS		Bērnu skaits
1	2		3
	pašvaldība no kuras bērns ir iestājies	Daugavpils	54
	vide pirms BSAC (kur persona bija pirms ievietošanas BSAC):	Ģimene	39
		Aizbildnis	9
		Audžuģimene	4
		Cits BSAC	1
		Cits	1
BĒRNU ĢIMENES SAITES	uztur saites ar ģimeni		28
	neuztur saites ar ģimeni		28
BĒRNU SAITES AR RADINIEKIEM	uztur saites ar radiniekiem		38
	neuztur saites ar radiniekiem		16
BĒRNU SAITES AR CITĀM PERSONĀM	uztur saites ar viesģimeni, uzticības personu		15
	neuztur saites ar viesģimeni, uzticības personu		39

Avots: BSAC "Priedīte" bērnu nama sniegtie dati

Projekta ietvaros tika veikta 58 BSAC „Priedīte” bērnu individuālo vajadzību izvērtēšana. Būtiski, ka bērnu skaits kopš izvērtēšanas līdz datu iesniegšanas brīdim ir mainījies: bērnu skaits ir samazinājies. Turpmāk norādītie bērniem nepieciešamie pakalpojumi norādīti tikai bērniem, kam veikta individuālo vajadzību izvērtēšana.

Saskaņā ar izvērtēšanas rezultātiem bērniem būtu nepieciešama aprūpe ģimenes vidē audžuģimenē (7), specializētā audžuģimenē (19), krīzes audžuģimenē (1), terapeitiskā audžuģimenē (16), audžuģimenē pusaudžiem (3), audžuģimenē vienas ģimenes bērniem (12) un SOS ģimenē ciematā vai SOS ģimenē, kas integrēta kopienā (28). Bērniem rekomendēta arī aprūpe ĢVPP (28), „jauniešu mājā” (9), „jauniešu mājā” ar profesionālo ievirzi (12) un grupu mājā (5). Lielākajai daļai bērnu rekomendētas sociālās rehabilitācijas nodarbības sadzīves, pašaprūpes, saskarsmes un sadarbības prasmju uzlabošanai, kā arī nodarbinātības pasākumi, brīvā laika nodarbības, specializētu ārstu konsultācijas un veselību stimulējošas terapijas (detalizētu bērnu individuālo vajadzību sarakstu skatīt 1. pielikumā).

2.4. BSAC “Priedīte” personāla resursi

BSAC “Priedīte” vadītājam ir maģistra grāds pedagoģijā un darba stāžs BSAC (t.sk. amatā) ir 3 gadi. BSAC „Priedīte” vadītājam ir pilnas slodzes darbs, kā arī papildus institūcijas vadītāja pilda pienākumus uz pus slodzi bērnu un jauniešu centrā.

Uz institūcijā esošajiem 57 bērniem 2017. gada 1. jūnijā ir 60 darbinieki. Attiecīgi uz vienu bērnu ir 1,11 personāla slodzes, tomēr **aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie darbinieki uz vienu bērnu ir 0,87**. 57 darbinieku deklarētās dzīves vietas ir Daugavpils, 3 - Daugavpils novads, 1 - Aglonas novads. BSAC „Priedīte” darbinieki lielākoties ir vecumā 41-50 gadi (skatīt 5. tabulu).

5. tabula: **BSAC “Priedīte” darbinieku vecums (dati uz 01.06.2017.)**

PERSONĀLS	GADI				
	20-30	31-40	41-50	51-60	61+
1	2	3	4	5	6
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	11	8	13	8	7

PERSONĀLS	GADI				
	20-30	31-40	41-50	51-60	61+
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Saimniecības personāls	0	0	3	3	3
Administrācijas personāls	1	0	1	1	1
KOPĀ:60	12	8	17	12	11

Avots: BSAC "Priedīte" sniegtie dati

No 60 BSAC "Priedīte" darbiniekiem 48 ir augstākā izglītība (t.sk. 44 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajam personālam), 11 vidējā vai vidējā profesionālā izglītība (t.sk. 3 bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajam personālam), un 1 darbiniekam pamata izglītība. Saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju institūcijas darbiniekiem nav nepieciešama tālākāpmācība vai pārkvalifikācija, lai sniegtu ĢVPP vai pakalpojumus „jauniešu mājā”. Datus par BSAC "Priedīte" personāla grupām, profesijām un izglītības līmeni skatīt 6. tabulā

6. tabula: BSAC "Priedīte" personāla profesijas un izglītības līmenis (dati uz 01.06.2017.)

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	DARBINIEKU SKAITS	IZGLĪTĪBAS LĪMENIS		
			augstākā	vidējā/vidējā profesionālā	pamata
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	Sociālais aprūpētājs	29	29	0	0
	Aprūpētājs	6	4	2	0
	Sociālais rehabilitētājs	4	4	0	0
	Sociālais darbinieks/vecākais sociālais darbinieks	3	3	0	0
	Darbnīcu speciālists	2	1	1	0
	Sociālais pedagogs	1	1	0	0
	Psihologs	1	1	0	0
	Medmāsa	1	1	0	0
Saimniecības personāls	Autovadītājs	1	0	1	0
	Darbu rīkotājs saimniecības jautājumos	1	0	1	0
	Veļas mazgātājs	1	0	1	0
	Apkopējs	2	0	2	0
	Ēkas uzraugs	1	0	1	0
	Palīgstrādnieks	1	0	0	1
	Dežurants	2	1	1	0
Administratīvais personāls	Vadītāja	1	1	0	0
	Grāmatvedis	1	1	0	0
	Referents	1	1	0	0
	Saimniecības pārzinis	1	0	1	0
KOPĀ:60			48	11	1

Avots: BSAC "Priedīte" sniegtie dati

Darbinieku vidējais darba stāžs BSAC ir 7,9 gadi; sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personālam tie ir 8,2 gadi. Visiem darbiniekiem darbs institūcijā ir pilnas slodzes darbs, 4 darbiniekiem norādītas papildus darba

vietas (t.sk. 2 sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls). Datus par BSAC "Priedīte" darbinieku stāžu skatīt 7. tabulā.

7. tabula: BSAC "Priedīte" darbinieku darba stāžs (dati uz 01.06.2017.)

PERSONĀLS	GADI						
	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35
1	2	3	4	5	6	7	8
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	21	13	4	5	4	0	0
Saimniecības personāls	2	7	0	0	0	0	0
Administrācijas personāls	3	0	0	0	1	0	0
KOPĀ: 60	26	20	4	5	5	0	0

Avots: BSAC "Priedīte" sniegtie dati

2.5. BSAC "Priedīte" infrastruktūras un funkcionālā pielietojuma analīze

BSAC "Priedīte" ēka ir Daugavpils pilsētas pašvaldības īpašums, tā ir būvēta 1975. gadā un tās kopējā platība ir 4 231,9 m². Ēkas vispārējais **tehniskais stāvoklis** vērtējams kā apmierinošs: vairākās vietās sienas ir bojātas, tomēr būtisku ietekmi uz ekspluatācijas iespējām nākotnē neatstāj. **Sanitārtehniskās** ierīces un telpas kopumā ir labā stāvoklī. Ēkā nav novērota kaitīgo posmkāju un grauzēju klātbūtne vai to esamības pazīmes. **Inženierkomunikācijas** ēkā ir daļēji apmierinošā stāvoklī – elektroinstalācija un ūdensvads ir novecojuši, savukārt sadzīves kanalizācijā ir veikti ieguldījumi.

Ēkas **vispārējais tehniskais stāvoklis** vērtējams kā apmierinošs:

- fasādes sienas dažās vietās ir bojātas, nepieciešama ēkas fasādes renovācija un siltināšana,
- ēkā ir PVC logi labā tehniskā stāvoklī,
- jumts ir apmierinošā stāvoklī,
- iekštelpas, kurās bērni atrodas patstāvīgi, galvenokārt, ir labā stāvoklī. Dažās telpās nav veikta mūsdienu prasībām atbilstoša atjaunošana.

Apkures, ventilācijas un elektroapgādes sistēmas ir apmierinošā tehniskā stāvoklī fiziskais stāvoklis ir apmierinošs. Ēkas sanitārtehniskais stāvoklis vērtējams kā labs: sanmezglos kanalizācijas sistēma ir pārbūvēta, tomēr ūdensapgādes sistēmā būtiski ieguldījumi nav veikti.

BSAC „Priedīte” pieejamie **materiālie resursi un aprīkojums daļēji atbilst bērnu vajadzībām**. Ēkā tiek nodrošinātas bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas: trenāžieri, sporta inventārs, tomēr bērniem un jauniešiem nav iespējas uz privātumu, individualitāti, personīgo dzīvi, vajadzībām. Saskaņā ar ekspertu novērojumiem telpas ir lielas, plašas un kvalitatīvi iekārtotas, tomēr tās it publiskas un neatbilst bērna individuālajām bērna vēlmēm; kārtība telpās drīzāk izskatās pieaugušo noteikta.

Ēkai ir plaša piegulošā teritorija, kas nav pienācīgi sakopta. Teritorijā atrodas bērnu rotaļu laukums, kura aprīkojums vērtējams kā nepietiekošs. Detalizētu informāciju par BSAC „Priedīte” infrastruktūru (t.sk. tehnisko stāvokli un funkcionālo pielietojumu) skatīt 8. tabulā. Ēkas fotofiksāciju skatīt 2. pielikumā.

8. tabula: BSAC "Priedīte" infrastruktūras analīze

ĒKA	PLATĪBA m ²	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS ŠOBRĪD	FUNKCIONĀLAIS PIELIETOJUMS NĀKOTNĒ
1	2	4	5
BSAC ĒKA ⁴⁵	4 231,9 ⁴⁶	Ēka ir būvēta bērnu dārza vajadzībām un ir nosacīti sadalīta četros korpusos. Bērnu aprūpe notiek telpās, kas izvietotas ēkas korpusu galos, veidojot noslēgtas telpu grupas (kopā 8 grupas), kur izvietotas guļamistabas, sanitārie mezgli, virtuves. Telpu grupu platība variē no 150 līdz 180 kvadrātmetriem. Pagrabstāvā atrodas pirts telpa un treniņu zāle, kā arī tematiskās darbnīcas (skaistumkopšanas salons, kokapstrādes darbnīca) un "dzīvais stūrītis", kur bērniem sociālās rehabilitācijas nolūkos pieejami truši, šinšilla u.c. dzīvā daba. Ēkā ir pieejams veselības aprūpes kabinets, veļas māja, virtuves bloks, kā arī ir nodrošināta iespēja gatavot ēdienu telpu grupās, kas pieejamas vecākiem bērniem. Ēkas pirmajā stāvā vides pieejamībai ir izbūvēti divi pandusi, savukārt otrajā stāvā un pagrabstāvā nav nodrošināta vides pieejamība. BSAC ēkas teritorijā nav pienācīgi sakopta un teritorijā atrodas bērnu rotaļu laukums, kura aprīkojums vērtējams kā nepietiekošs. Teritorijā atrodas arī nožogots sporta laukums un arī rotaļu laukums ar mūsdienīgu aprīkojumu.	Ēka kopumā nav piemērota ģimeniskās vides veidošanai, jo tā ir būvēta bērnu dārza vajadzībām un infrastruktūras platība ir nesamērīgi liela, lai ēku pārveidotu par trīs dzīvokļiem ar atsevišķām virtuvēm un sanitārajām telpām. Tā kā ēkas tehniskais stāvoklis kopumā vērtējams kā apmierinošs un sienu stāvoklis neatstāj būtisku ietekmi uz ekspluatācijas iespējām nākotnē, arī turpmāk BSAC „Priedīte” ēku varētu izmantot kā dzīvojamo ēku, pielāgot SBSP sniegšanai

Avots: BSAC "Priedīte" sniegtā informācija, ēku tehniskais apsekojums

2.6. BSAC "Priedīte" budžets un ienākumu avoti

BSAC "Priedīte" gada **ieņēmumus** pamatā veido pašvaldību iemaksas, kā arī institūcijas pašu ieņēmumi no saimnieciskās darbības.

Bērnu nama **izdevumu** (bez kapitāliem izdevumiem) lielākā pozīcija ir darbinieku atalgojums un uz to attiecināmie nodokļi. Kopējais finanšu līdzekļu izlietojums, neskatot humāno palīdzību un kapitālieguldījumus, uz vienu bērnu mēnesī 2016.gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, ir palielinājies – tie ir **1 358,41 EUR** uz vienu bērnu mēnesī, kas ir augstāks rādītājs par vidējo līdzekļu izlietojuma rādītāju valstī pašvaldību un citu organizāciju bērnu sociālās aprūpes centros, kur tas 2016. gadā bija EUR 976,86 uz vienu bērnu mēnesī.⁴⁷

9. tabula: BSAC "Priedīte" budžets un ienākumu avoti (dati par 2014.-2016.g.).

Nr.p.k.	POZĪCIJA	RĀDĪTĀJI	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6
1.	ieņēmumi:				

⁴⁵ Kadastra apzīmējumu Nr. 05000292001001

⁴⁶ Platība, kurā uzturas aprūpējamie bērni ir aptuveni 1 500 kvadrātmetri.

⁴⁷ Valsts statistikas pārskatu kopsavilkums "Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2016.gadā". Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/3678>

Nr.p.k.	POZĪCIJA	RĀDĪTĀJI	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6
1.1.	Faktiskie ieņēmumi (izņemot humāno palīdzību), EUR	<i>iemaksas no valsts budžeta</i>	0,00	0,00	0,00
		<i>pašvaldību iemaksas</i>	585 212,00	659 184,00	709 963,00
		<i>citi ieņēmumi</i>	4 541,00	3 828,00	4 235,00
		Ieņēmumi kopā, EUR:	589 753,00	663012,00	714 198,00
1.2.	Humānā palīdzība, ziedojumi, EUR	Saņemtā humānā palīdzība, ziedojumi kopā, EUR:	0,00	5 710,00	0,00
2.	Izdevumi:				
2.1.	Izdevumi (izņemot kapitālos izdevumus), EUR	<i>kopējie ēku uzturēšanas, komunālie izdevumi, no kuriem:</i>	74849,00	60 584,00	74503,00
		<i>remontdarbu un iestādes uzturēšanas pakalpojumi</i>	9 768,00	345,00	10 992,00
		<i>komunālo pakalpojumu izdevumi</i>	65 081,00	56 123,00	59 852,00
		<i>izdevumi par kurināmā un enerģētisko materiālu iegādi</i>	0,00	4 116,00	3 659,00
		<i>darbinieku atalgojums (t.sk. nodokļi)</i>	373 426,00	431 741,00	475 801,00
		<i>kopējie ar bērniem tieši saistītie izdevumi, no kuriem:</i>	130 477,00	134 947,00	131 032,00
		<i>ēdināšanas izdevumi</i>	87 407,00	87 690,00,00	89 181,00
		<i>zāļu iegādes izdevumi</i>	2 315,00	2 282,00	1 980,00
		<i>mīkstā inventāra iegādes izdevumi</i>	23 238,00	23 184,00	15 723,00
		<i>kārtējo remontu un iestādes uzturēšanas izdevumi</i>	3 629,00	4 340,00	3 651,00
		<i>sanitāri higiēnisko materiālu iegādes izdevumi</i>	2 250,00	2 384,00	3 870,00
		<i>mācību līdzekļu un materiālu iegādes izdevumi</i>	5 559,00	3 576,00	3 878,00
		<i>periodikas iegādes izdevumi</i>	0,00	0,00	0,00
		<i>biroja preču un inventāra izdevumi</i>	6 079,00	11 491,00	12 749,00
		<i>administratīvie izdevumi</i>	0,00	421,00	147,00
		<i>citi saistītie izdevumi</i>	9 436,00	8 505,00	7 036,00
		Izdevumi kopā, EUR:	588 188,00	636 198,00	700 805,00
2.2.	Kapitālie izdevumi, EUR:	Kapitālie izdevumi kopā, EUR:	569,00	3 223,00	11 441,00
3.	<i>Kopējais finanšu līdzekļu izlietojums uz vienu bērnu mēnesī</i>				
3.1.	Kopējie izlietotie līdzekļi uz vienu bērnu MĒNESĪ (bez humānās palīdzības un kapitālieguldījumiem), EUR		1 089,71	1 160,1	1 358,41
	<i>ēdināšanai izlietotie līdzekļi DIENĀ</i>		5,40	5,33	5,34
	<i>zāļu iegādei izlietotie līdzekļi DIENĀ</i>		0,14	0,14	0,13
	<i>mīkstā inventāra iegādei izlietotie līdzekļi MĒNESĪ</i>		43,05	42,28	30,48

Nr.p.k.	POZĪCIJA	RĀDĪTĀJI	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6
	<i>sanitāri higiēnisko materiālu iegādei izlietotie līdzekļi MĒNESĪ</i>		4,17	4,35	7,5

Avots: Pārskats par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2014., 2015., 2016.gadā dati

3. PRIEKŠLIKUMI INSTITŪCIJAS REORGANIZĒŠANAI

Šajā nodaļā ir izvērtēta BSAC “Priedīte” atbilstība bērnu labākajām interesēm un raksturoti priekšlikumi BSAC “Priedīte” reorganizēšanai, t.sk. iespējamie risinājumi ēkas turpmākai izmantošanai, iekļauti iespējamie risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem, bērnu pārvietošanai un personāla resursu turpmākai izmantošanai, reorganizācijas laika grafiks un reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti.

3.1. BSAC “Priedīte” atbilstība bērnu labākajām interesēm

Šajā apakšnodaļā izvērtēta BSAC “Priedīte” atbilstība pēc ekspertu domām būtiskākajām prasībām bērnu labāko interešu nodrošināšanai saskaņā ar ANO Pamatnostādnēm. Izvērtējums pamatots BSAC „Priedīte” iesniegtajos datos un tikšanās reizē ar BSAC personālu sniegtajā informācijā.

10. tabula: BSAC “Priedīte” atbilstība bērnu labākajām interesēm

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
1.	“Atbalstīt centienus, lai bērni tiktu paturēti ģimenē vai nodoti atpakaļ ģimenē, vai, ja tas neizdodas, rast citus pienācīgus un pastāvīgus risinājumus, tostarp adopciju.” (Pamatnostādnes, 2a p.) “Tā kā ģimene ir sabiedrības pamatvienība un dabīgā vide bērna augšanai, labklājībai un aizsardzībai, vispirms jācenšas panākt to, lai bērns paliktu vai atgrieztos savu vecāku vai – attiecīgā gadījumā – tuvu ģimenes locekļu gādībā. Valstij jānodrošina, lai ģimenēm savu aprūpes funkciju īstenošanā būtu pieejams dažāds atbalsts.” (Pamatnostādnes, 3. p.)	BSAC “Priedīte” pakalpojumus saņem Daugavpils pilsētas bērni, kas rada iespēju bērniem saglabāt kontaktu ar bioloģiskajiem vecākiem, tomēr bērnu skaits, kas no institucionālās aprūpes atgriežas bioloģiskajā ģimenē, ik gadu samazinās (2014. gadā 27%, 2015. – 16%, 2016. – 14% no visiem institūcijā esošajiem bērniem). Tāpat samazinās arī bērnu skaits, kas nonāk alternatīvajā aprūpē ģimenes vidē (2014. gadā 30%, 2015. – 19%, 2016. – 21% no visiem institūcijā esošajiem bērniem). Secināms, ka pašvaldības veiktais sociālais darbs ar bērnu bioloģiskajām ģimenēm ir nepietiekams. Sociālajā darbā iesaistītajām institūcijām ieteicams plānot inovatīvus atbalsta un sadarbības pasākumus bioloģiskajām ģimenēm, lai veicinātu bērnu atgriešanos pie vecākiem.
2.	Ārpus ģimenes aprūpes iestādei ir jānodrošina, ka vienas ģimenes bērni atrodas vienā aprūpes vietā un grupā. (Pamatnostādnes 17.p.; Quality4Children 4. St.).	BSAC „Priedīte” aprūpes modelis paredz, ka bērni tiek dalīti pa vecuma un dzimuma grupām, līdz ar to brāļi un māsas tiek šķirti un dzīvo atsevišķos stāvos un grupās.
3.	“Visos lēmumos par alternatīvo aprūpi vienmēr jāņem vērā tas, ka parasti bērnu vēlams paturēt pēc iespējas tuvāk tā pierastajai dzīvesvietai, lai atvieglotu sakarus un bērna potenciālo atkalapvienošanos ar ģimeni un bērna izglītība, kultūras un sociālā dzīve tiktu pēc iespējas mazāk traucēta.” (Pamatnostādnes, 11. p.)	Daugavpils pilsētas pašvaldība un BSAC „Priedīte”, nodrošina aprūpi tikai Daugavpils pilsētas bērniem, lai saglabātu bērnu ierasto kultūrvidi, draugus un iespēju tikties ar vecākiem un radniekiem
4.	“Pieņemot lēmumus par bērniem alternatīvā aprūpē, ieskaitot neformālo aprūpi, jāņem vērā, ka svarīgi ir nodrošināt bērniem stabilas mājas un apmierināt viņu pamatvajadzības pēc drošas un pastāvīgas piesaistes	Pašreizējais BSAC Priedīte bērnu aprūpes modelis ir vērsts uz bērna individuālo vajadzību nodrošināšanu, tomēr tas nenodrošina pastāvīgu aprūpētāju katram bērnam, lai veidotos droša piesaiste, kā arī pašreizējais telpu izvietojums un vide nav atbilstošs

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
	aprūpētājiem , turklāt pastāvīga risinājuma rašana jāuzskata par galveno mērķi.” (Pamatnostādnes, 12. p.)	ģimeniskai videi.
5.	“Bērna izņemšana no ģimenes jāuzskata par galēju līdzekli , un tas, ja vien iespējams, jāizmanto kā pagaidu pasākums uz visīsāko iespējamo laiku. Lēmumi par izņemšanu no ģimenes regulāri jāpārskata , un pēc tam, kad izņemšanas cēloņi ir novērsti vai izzuduši, bērns jānodod atpakaļ vecāku gādībā, ja tas vislabāk atbilst bērna interesēm, ņemot vērā 49. punktā paredzēto izvērtējumu.” (Pamatnostādnes, 14. p.)	BSAC “Priedīte” esošo bērnu vidējais uzturēšanās ilgums institūcijā saskaņā ar BSAC sniegto informāciju ir 3 gadi. Līdz gadam institūcijā uzturas 11 bērni, toties 13 bērni aprūpē pavada no 6-15 gadiem. Šie skaitļi norāda uz bērnu ilgstošu atrašanos institūcijā un ārpusģimenes aprūpē . Secināms, sociālais darbs ar bioloģisko ģimeni, atbalsta sniegšana ģimenei, kura nespēj aprūpēt bērnus atbilstoši viņu vajadzībām, kā arī aizbildņu, audžuģimeņu piesaiste, nav pietiekami efektīva, lai nodrošinātu tikai īslaicīgu uzturēšanos institūcijā.
6.	“Saskaņā ar ekspertu vidū valdošo viedokli alternatīvā aprūpe bērniem, kas jaunāki par 3 gadiem, jānodrošina ģimenēs . Izņēmumus var pieļaut ar nolūku nešķirt brāļus un māsas un tad, ja ievietošana iestādē ir ārkārtas pasākums vai paredzēta uz iepriekš noteiktu un ļoti ierobežotu laiku, plānojot ģimenes atkalapvienošanu vai citu piemērotu ilgtermiņa risinājumu.” (Pamatnostādnes, 22. p.)	Šobrīd BTAL 27, (3 ¹) punkts nosaka, ka Ārpusģimenes aprūpi bērnu aprūpes iestādē nodrošina, ja aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē nav piemērota konkrētam bērnam. Bērnu aprūpes iestādē bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē. BSAC „Priedīte” ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumus saņem 7 bērni vecumā līdz 3 gadiem. Plānojot jaunu aizbildņu un audžuģimeņu piesaisti, bērniem līdz 3 gadu vecumam primāri jānodrošina aprūpe ģimenē.
7.	“Valstīm jānodrošina pagaidu aprūpē ievietota bērna tiesības uz to, lai šī aprūpe un izturēšanās pret bērnu tiktu regulāri un rūpīgi (vēlams, ne retāk kā reizi trijos mēnešos) pārskatīta , jo īpaši ņemot vērā bērna individuālo attīstību un mainīgās vajadzības, izmaiņas viņa ģimenes vidē un to, cik piemērots un vajadzīgs šajos apstākļos ir pašreizējais aprūpes risinājums. Pārskatīšana jāveic atbilstīgi kvalificētām un pilnvarotām personām, un tajā noteikti jāiesaista bērns un visas personas, kurām ir nozīme bērna dzīvē.” (Pamatnostādnes, 67. p.)	Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu alternatīvā aprūpe audžuģimenē ir rekomendējama 7 no 58 izvērtētajiem bērniem, specializētā audžuģimenē – 19 bērniem, krīzes audžuģimenē – 1 bērnam, terapeitiskā audžuģimenē – 16 bērniem, audžuģimenē vienas ģimenes bērniem – 12 (3+3+3+3) bērniem, SOS ģimenē – 28 bērniem, tomēr bērnu skaits, kuri atgriežas pie vecākiem vai kuri nokļūst aprūpē ģimenes vidē, ik gadu samazinās, nevis pieaug.
8.	Biežas pārmaiņas aprūpes vidē kaitē bērna attīstībai un spējai veidot attiecības ar apkārtējiem, un no tām jāizvairās. Īstermiņa risinājumi jāpieņem ar mērķi radīt apstākļus piemērota pastāvīga risinājuma rašanai. Pastāvīgs risinājums bērnam jārod bez liekas kavēšanās, atkalapvienojot viņu ar pamatģimeni vai paplašināto ģimeni vai, ja tas nav iespējams, ievietojot to citā stabilā ģimenes vidē vai, ja tiek piemēroti 21. punkta nosacījumi, stabilā un atbilstīgā aprūpes iestādē.” (Pamatnostādnes, 60. p.)	16 bērni ievietoti BSAC „Priedīte” no citām aprūpes formām (10 no aizbildnības, 4 no audžuģimenēm, 1 no citas institūcijas), kas ir traumējoši un neatbilstoši bērna labākajām interesēm. Arī šajos gadījumos jāveicina sadarbības pasākumi bērna aprūpē un labāko interešu aizstāvēībā iesaistīto pušu starpā, lai mazinātu riskus, ka problēmu gadījumā bērns tiek pārvietots no vienas aprūpes vides un vietas uz citu.

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
9.	“Īpaša uzmanība jāvelta alternatīvās aprūpes nodrošināšanas kvalitātei gan aprūpes iestādēs, gan ģimenē, jo īpaši aprūpētāju profesionālajai prasmei, to atlasei, apmācībai un uzraudzībai. Viņu nozīmi un funkcijas salīdzinājumā ar bērna vecāku un likumīgo aizbildņu nozīmi un funkcijām skaidri jānosaka un jāpaskaidro. (Pamatnostādnes, 71. p.) “Ievērojot labu praksi, visām aģentūrām un iestādēm sistemātiski jānodrošina, lai aprūpētāji un citi ar bērniem tieši saistīti darbinieki pirms stāšanās darbā tiktu pienācīgi un vispusīgi vērtēti, lai noteiktu viņu piemērotību darbam ar bērniem.” (Pamatnostādnes, 113. p.)	Gandrīz visiem BSAC „Priedīte” bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajiem darbiniekiem ir augstākā izglītība, tikai trim darbiniekiem ir vidējā/vidējā preofesionālā izglītība. Analizējot diskusijas ar darbiniekiem un vadītāju, secināms, ka trūkst izpratnes par bērnu labākajām interesēm un vajadzībām (<i>Sarunās ar vadītāju un darbiniekiem, tika stāstīts, ka bērniem tiek nodrošināta iespēja apmeklēt interešu pulciņus un nodarbības, bērni un jaunieši bieži brauc ekskursijās, arī ārpus Latvijas. Ir iespējas apmeklēt dažādus izklaides pasākumus. Vadītāja uzskata, ka audžuģimene laukos šīs izklaides un iespējas bērniem nespēj nodrošināt.</i>).
10.	“Aprūpētājiem jānodrošina, ka tiek ievērotas visu bērnu, ieskaitot bērnus ar invaliditāti, HIV pozitīvus vai HIV/AIDS skartus bērnu vai bērnus ar īpašām vajadzībām, tiesības attīstīties rotaļājoties un iesaistoties brīvā laika pavadīšanas pasākumos un ka šādai laika pavadīšanai ir radītas iespējas aprūpes vietā un ārpus tās. Jārosina un jāveicina sakari ar vietējās sabiedrības bērniem un citiem cilvēkiem.” (Pamatnostādnes, 86. p.)	Pieciem no BSAC „Priedīte” ievietotajiem bērniem ir noteikta invaliditāte. Šie bērni ir integrēti institūcijā un iesaistās kopējās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs, rotaļājas ar citiem bērniem.
11.	“Visiem pieaugušajiem, kas ir atbildīgi par bērnu, jāievēro un jāveicina viņa tiesības uz privātumu, tostarp nodrošinot piemērotas iespējas apmierināt savas higiēnas un sanitārās vajadzības, ņemot vērā atšķirības un saskarsmi starp zēniem un meitenēm, kā arī piemērotu un drošu personīgo mantu glabāšanas vietu, kas bērnam ir pieejama.” (Pamatnostādnes, 89. p.) Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums veicina ģimenisku sajūtu (Eiropas deinstitucionalizācijas vadlīnijas, 28. lpp.). Aprūpētājs nodrošina bērnam personīgo telpu un rada vidi, kurā viņš var attīstīt pieķeršanos un piederības sajūtu (“Quality4Children”, 7. St.).	BSAC „Priedīte” bērnu guļamtelpu iekārtojums un bērnu skaits istabās ir liels – līdz 7 bērniem (skatīt 1. pielikumu). Atpūtas un citas koplietošanas telpas ir lielas, līdz ar to ir ierobežotas iespējas nodrošināt bērniem privātumu un personīgo telpu atbilstoši bērna individuālajām vajadzībām. BSAC „Priedīte” mazāko bērnu telpas nerada ģimenisku sajūtu, savukārt vecāko bērnu telpas līdzinās dzīvoklim un ir mājīgas.
12.	“Valstīm, aģentūrām un iestādēm, skolām un citiem vietējās sabiedrības dienestiem jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka alternatīvajā aprūpē esošie bērni netiktu stigmatizēti nedz aprūpes laikā, nedz vēlāk. Tas paredz arī veikt pasākumus, lai pēc iespējas samazinātu iespēju identificēt to, ka attiecīgais bērns atrodas alternatīvajā aprūpē.” (Pamatnostādnes, 95. p.)	BSAC „Priedīte” ēka nav integrēta vietējā kopienā, kas rada pamatu bērnu stigmatizēšanai, bērnus un jauniešus identificējot kā institūciju bērnus.

Nr.p.k.	NORMATĪVĀ AKTA PUNKTS	ATBILSTĪBA
1	2	3
13.	Alternatīvās aprūpes iestādēm ir jābūt mazām, un to videi jābūt pēc iespējas tuvai ģimenes vai nelielas grupas videi (ANO pamatnostādnes 123. p.). Vienā aprūpes institūcijas ēkā nedrīkst atrasties vairāk kā 24 bērni; ģimeniska vide ietver bērnu izvietojumu nelielās grupās (līdz 8 bērniem vienā grupā), katrai grupai nodrošinot atsevišķas sadzīves, sanitārās telpas un virtuvi (MK 338, 39., 42., 43. p.). Bērnu aprūpes institūcija ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu veido atsevišķās dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietās, tai skaitā dzīvojamās mājās vai dzīvokļos. (MK 338 27. p.)	BSAC „Priedīte” ēka nav piemērojama ĢVPP un „jauniešu mājas” pakalpojuma izveidei, jo esošā infrastruktūra ir pārlietu liela 24 bērnu vai jauniešu izmitināšanai. Arī plānojot ēkā vēl citus pakalpojumus un nodalot ĢVPP un „jauniešu māju” ar atsevišķu ieeju, pakalpojums neatbilst MK 313.
14.	“Valstīm jānodrošina, lai aprūpes iestādēs būtu pietiekams skaits aprūpētāju, kas bērnam varētu pievērst individuālu uzmanību un attiecīgos gadījumos dotu viņam iespēju saistīties ar konkrētu aprūpētāju. Aprūpētāji arī jānodarbina aprūpes vietā tā, lai tie īstenotu savus mērķus un uzdevumus efektīvi un nodrošinātu bērna aizsardzību.” (Pamatnostādnes, 126. p.)	BSAC „Priedīte” aprūpētāju skaits ir pietiekams pilnvērtīgai bērnu aprūpes nodrošināšanai, tomēr nepieciešamas apmācības un attieksmes maiņa, lai varētu turpināt darbu ĢVPP vai „jauniešu mājā”.

Avots: Autoru izstrādāts

3.2. Ēku turpmākā izmantošana

BSAC „Priedīte” ēka nav piemērota un pielāgojama ĢVPP, jo tā ir būvēta bērnudārza vajadzībām un, arī izveidojot trīs atsevišķas ieejas/dzīvokļus, ēka netiks pilnībā apdzīvota lielās platības dēļ. Tā kā ĢVPP veidošana bērniem un/vai jauniešiem esošajā ēkā nav atbalstāma, pēc reorganizācijas BSAC “Priedīte” telpās tiks īstenoti citi pakalpojumi. BSAC „Priedīte” darbinieki un Daugavpils pilsētas pašvaldība ir izteikusi ieceri BSAC „Priedīte” **ēkā** pēc institūcijas reorganizācijas izveidot DSPC, kurā klienti saņemtu sociālā darba, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. BSAC telpās pēc institūcijas reorganizācijas varētu izveidot “atelpas brīdī” un dienas aprūpes centru bērniem ar FT.

Saskaņā ar VDEĀVK pārskatu par invalīdu skaitu ar aktīviem lēmumiem par invaliditāti uz 01.01.2017. LPR kopā ir 1 322 bērni ar FT. Lai veicinātu bērnu ar FT dzīvi sabiedrībā un izvairīšanos no ilgstošas sociālās aprūpes, nepieciešams plašs SBSP klāsts, kas šobrīd LPR personu dzīvesvietās ir nepietiekams.

DPSC klienti saņemtu sociālo rehabilitāciju dienas laikā, pārējo diennakts laiku pakalpojumus pēc nepieciešamības saņemot dzīvesvietā.

“Atelpas brīdis” bērniem ar FT: Pakalpojumā līdz 30 diennaktīm gadā bērnam ar FT tiek nodrošināta uzraudzība, ēdināšana, saturīga laika pavadīšana, tiek attīstītas pašaprūpes iemaņas un nodrošināta sociālā rehabilitācija. Saskaņā ir individuālo vajadzību izvērtējumu “atelpas brīža” pakalpojums būtu nepieciešams 15 izvērtētajiem bērniem Daugavpilī. Iespējams, nākotnē pieprasījums pēc pakalpojuma augs līdz ar vecāku informētību par pakalpojuma pieejamību.

Dienas aprūpes centrs bērniem ar FT. No Daugavpilī dzīvojošajiem bērniem ar FT, kam tika veikta individuālo vajadzību izvērtēšana, dienas aprūpes centrs būtu nepieciešams 11 bērniem. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā dienas aprūpes centrs tiek definēts kā institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas

iespējas personām ar GRT, invalīdiem, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi.

DSPC Daugavpils pilsētā būtu nozīmīgs atbalsts ģimenēm, kurās aug bērni ar FT, jo "atelpas brīža" pakalpojuma pieejamība mazinātu vecāku izdegšanas risku, savukārt dienas aprūpes centra pieejamība mazinātu risku, ka bērni ar FT tiek ievietoti ilgstošā sociālā aprūpē.

3.3. Risinājumi infrastruktūras pielāgojumiem

BSAC "Priedīte" dzīvojamās ēkas pielāgošanai nepieciešami infrastruktūras pielāgojumi, kas kopumā indikatīvi veido **334 005 EUR**. Rekomendētos infrastruktūras pielāgojumus un indikatīvi nepieciešamos ieguldījumus DSPC izveides gadījumā skatīt 11. tabulā.

11. tabula: **Nepieciešamie infrastruktūras pielāgojumi BSAC „Priedīte”**

ALTERNATĪVA	NEPIECIEŠAMIE INFRASTRUKTŪRAS PIELĀGOJUMI	NEPIECIEŠAMIE IEGULDĪJUMI, EUR
1	2	3
DSPC IZVEIDE	Logu un ārdurvju nomaiņa: PVC logi, iekšējās un ārējās palodzes, metāla vai koka ārdurvis	45 000
	Grīdu konstrukciju atjaunošana: siltinājuma, armējuma, izlīdzinošās kārtas, izolācijas ieklāšana, lāgu montāža, OSB vai saplākšņa montāža	22 500
	Sienu un griestu atjaunošana: vieglo konstrukciju ģipškartona griesti un sienu ar metāla karkasu izveide, siltuma un skaņas izolācija, ģipškartona izmaksas	62 429
	Sienu un griestu sagatavošana un apdare: špaktelēšana un slīpēšana, gruntēšana, tapešu līmēšana, krāsošana, hidroizolācijas ierīkošana, flīzēšana	57 626
	Grīdas seguma ieklāšana: Lamināts, linolejs, hidroizolācija, flīzes, grīdlīstes	62 429
	Iekštelpu durvju nomaiņa: MDF vai koka durvis, aplodas, furnitūra	24 011
	Apkures sistēmas atjaunošana: apkures caurules, radiatori, veidgabali	21 000
	Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas atjaunošana: Ūdensvada un kanalizācijas caurules, veidgabali, santehnikās ietaises	15 000
	Elektromontāža: Sadales, kabeli, gaismekļi, rozetes, slēdži	24 011

Avots: Autoru izstrādāts

3.4. Bērnu pārvietošanas plāns

Nodaļā analizētas iespējas bērnu pārvietošanai pēc institūcijas reorganizācijas, lai uzlabotu situāciju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kuri šobrīd dzīvo un saņem pakalpojumus BSAC "Priedīte".

1. pārvietošanas iespēja: Saskaņā ar BTAL **primāri bērna aprūpe būtu nodrošināma bioloģiskajā ģimenē vai ģimenes vidē (audžuģimenē vai pie aizbildņa)**, tāpēc atbilstoši Pamatnostādnēs, Standartos, ANO konvencijā un BTAL noteiktajam, BSAC "Priedīte" bērniem primāri ir jānodrošina aprūpe bioloģiskajā ģimenē. Lai tas būtu iespējams, rekomendējams veikt atkārtotu ģimenes situācijas izvērtēšanu un piemērot risinājumu, kā ģimenei sniegt pietiekamu sociālo un nepieciešamības gadījumā arī finansiālo atbalstu un veicināt bērnu atgriešanos pie vecākiem. Iespējamais piemērojamais atbalsts ģimenēm ir piemēram, ģimenes asistents, atbalsta ģimene, atbalsts krīzes situācijās.

Saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju 3 bērni, no kuriem 1 ir juridiski brīvs, institūcijā ir ievietoti uz vecāku iesnieguma pamata. Īpaši šajās divās ģimenēs nepieciešams veikt situācijas izvērtēšanu un piemērot atbalstu ģimenei, jo ne reti tieši pienācīga atbalsta trūkums ir par iemeslu tam, kāpēc vecāki izlemj uzticēt bērnu aprūpēt institūcijā.

2. pārvietošanas iespēja: Ja bērnam nav tūlītējas iespējas atgriezties bioloģiskajā ģimenē, tad saskaņā ar BTAL 27. panta 3. punktu,⁴⁸ šķirot bērnu no bioloģiskās ģimenes, bērnam primāri jānodrošina iespēja augt pie **aizbildņa** ierastajā sociālajā vidē kopā ar personām, ar kurām bērnam ir ciešs kontakts un piesaiste, **audžuģimenē vai pie adoptētāja** (juridiski brīvajiem bērniem).

Aizbildņa piemeklēšanai bērnam nevajadzētu aprobežoties tikai ar vecvecāku un tuvāko radnieku apzināšanu kā tas lielākoties notiek šobrīd: paplašinātā aizbildnība sevī ietver arī kaimiņus, skolotājus, draugu vecākus u.c. personas, kas ir bērnam tuvas un palīdz saglabāt saikni ar ierasto sociālo vidi un ģimeni. Saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju kontaktu ar radniekiem uztur 40 bērni, bet kontaktu ar viesģimeni vai citu uzticības personu uztur 17 bērni. Apzinot šo radnieku un uzticības personu loku, iespējams, būtu iespēja piemeklēt bērniem atbilstošus aizbildņus.

Ja aizbildnība nav iespējama, tad nepieciešams bērnam piemeklēt bērna individuālajām vajadzībām atbilstošu **audžuģimeni** - visatbilstošāko ģimenes vides ekvivalentu bez vecāku gādības palikušam bērnam/iem. Saskaņā ar VBTAL datiem Daugavpilī 2016. gadā bija 12 audžuģimenes, t.sk. vienā audžuģimenē nebija ievietoti bērni. Lai nodrošinātu visu Daugavpils pašvaldības bērnu ievietošanu audžuģimenē (54 bērni), ir nepieciešams izstrādāt stratēģiju jaunu audžuģimeņu, aizbildņu un adoptētāju piesaistīšanai, kā arī nodrošināt un īstenot atbalsta programmu⁴⁹ esošajām audžuģimenēm (arī aizbildņiem, piemēram, nodrošinot pašvaldības finansētu sociālo rehabilitāciju bērniem – psihoterapiju, kanisterapiju, smilšu spēļu terapiju).

Juridiski brīvajiem bērniem kā pārvietošanas iespēja ir arī **adopcija**. Adopcija, līdzīgi kā audžuģimene, ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā bērns var pilnībā iekļauties ģimenē. Pēdējos gados Daugavpilī ir vērojams adoptētāju skaita samazinājums (2014. gadā – 7, 2016. gadā – 2), kas rosina domāt, ka pēdējos gados pašvaldības veiktie jaunu adoptētāju piesaistīšanas pasākumi nav pietiekami efektīvi. Lai veicinātu adopciju, rekomendējams sniegt psihosociālu atbalstu potenciālajiem adoptētājiem pirmsadopcijas periodā, kā arī regulāri uzrunāt potenciālos adoptētājus pašvaldībā.

Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu alternatīvā aprūpe audžuģimenē ir rekomendējama 7 no 58 izvērtētajiem bērniem, specializētā audžuģimenē – 19 bērniem, krīzes audžuģimenē – 1 bērnam, terapeitiskā audžuģimenē – 16 bērniem, audžuģimenē vienas ģimenes bērniem – 12 (3+3+3+3) bērniem, SOS ģimenē – 28 bērniem.

3. pārvietošanas iespēja: Saskaņā ar BTAL 27. panta 3¹ punktu aprūpe **ĢVPP vai “jauniešu mājā”** ir nodrošināma tikai gadījumā, ja bērnam nav iespējams tikt aprūpētam bioloģiskajā ģimenē, pie aizbildņa, audžuģimenē vai adopcijā, vai aprūpe ģimenes vidē nav piemērota konkrētam bērnam.⁵⁰ Pārvietojot bērnus uz ĢVPP vai “jauniešu māju”, nepieciešams iesaistīt bērnus telpu iekārtošanā un sadzīves aktivitāšu plānošanā, nepieciešams noskaidrot, ar ko bērni vēlas dzīvot kopā, kurš no aprūpē esošajiem darbiniekiem ir bērna piesaistes persona u.c., lai vide un ikdiena bērnam būtu pēc iespējas patīkamāka un mazāk traumējoša.

Pamatojoties uz BSAC “Priedīte” bērnu individuālajām vajadzībām un pašvaldības potenciālu atbalsta sistēmas pilnveidošanai ģimenēm un jaunu aizbildņu un audžuģimeņu piesaistīšanai, reorganizācijas plāna izstrādātāji rekomendē kā primāru izvēlēties bērnu aprūpi ģimenes vidē, t.sk. domājot arī par aprūpi krīzes audžuģimenē. 12. tabulā uzskaitītas iespējas BSAC “Priedīte” šobrīd esošo bērnu pārvietošanai.

⁴⁸ Bērnu tiesību aizsardzības likums. <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁴⁹ Kopumā attīstīt atbalsta pasākumus aizbildņiem, audžuģimenēm, adoptētājiem un viesģimenēm, nodrošinot nepieciešamos pakalpojumus:

- Atbalsta grupas pieaugušajiem un bērniem kopā ar pieaugušajiem;
- Tīkšanos organizēšana bērniem ar bioloģiskajiem vecākiem speciālistu klātbūtnē neitrālā vidē;
- Konsultācija ar sociālo darbinieku, sociālo pedagogu, psihologu un psihoterapeitu (teraspēles, smilšterapija, geštalterapija, u.c.);
- Speciālistu komandas atbalsta sniegšana dzīvesvietā;
- Regulāri apmācību semināri 2X gadā, kuru laikā tiek pieskatīti bērni;
- Konsultēšana krīzes situācijās dzīvesvietā.

⁵⁰ Bērnu tiesību aizsardzības likums. <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

12. tabula: BSAC "Priedīte" bērnu pārvietošanas plāns

BĒRNU PĀRVIETOŠANAS IESPĒJA	BĒRNU SKAITS BSAC ŠOBRĪD ESOŠIE BĒRNI	PAŠVALDĪBA
1	2	4
Aprūpe ģimenes vidē: aizbildnība/audžuģimene/adopcija	Bērni līdz 7 gadu vecumam: 20	Daugavpils (20)
ĢVPP („3x8”) Daugavpilī, Komendanta ielā 3	14 ⁵¹	Daugavpils (14)
„Jauniešu māja” Daugavpilī, Viršu ielā (dzīvokļos)	20 ⁵²	Daugavpils (20)

Avots: Autoru izstrādāts

3.5. Personāla resursu turpmākas izmantošanas plāns

Aptaujā ar BSAC "Priedīte" darbiniekiem noskaidrots, ka no 27 aptaujātajiem darbiniekiem 25 ir ieinteresēti turpināt darbu ar bērniem, bet 2 darbinieki nav pārliecināti.

Ja Daugavpils pilsētas pašvaldība saskaņā ar piedāvāto bērnu pārvietošanas plānu izlemj izveidot 1-2 ĢVPP grupas un „jauniešu māju”, tad pakalpojumu īstenošanai būtu nepieciešami atbilstoši personāla resursi. Lai nodrošinātu individuālu pieeju un atbalsta/uzticības personu katram bērnam pēc viņa vajadzībām, reorganizācijas plāna izstrādātāji rekomendē darbinieku noslodzi plānot, nodrošinot bērniem nemainīgu personālu dienas garumā, kā arī darbdienu pēcpusdienās un brīvdienās pēc iespējas iepļānojot divus darbiniekus. Plānojot darbiniekus šādā veidā, pakalpojumu nodrošināšanai būtu nepieciešamas 12,5 – 18,3 aprūpes un rehabilitācijas personāla slodzes un 1,8 administrācijas un saimnieciskā personāla slodzes. Detalizētu priekšlikumu darbinieku plānošanai skatīt 13. tabulā.

13. tabula: Indikatīvais darbinieku slodžu skaits ĢVPP un „Jauniešu mājā”

APRŪPES FORMA	DARBINIEKI	SLODZES	DARBA LAIKS ⁵³
1	2	3	4
ĢVPP (LĪDZ 8 BĒRNI)	Sociālais audzinātājs (darbadiena) ⁵⁴	2	Pirmā maiņa: 15:00- 22:00 Otra maiņa: 15:00 – 8:00
	Sociālais audzinātājs (brīvdiena) ⁵⁵	3,8	Pirmā maiņa: 8:00-22:00 Otra maiņa: 9:00-9:00
„JAUNIEŠU MĀJA” (6 BĒRNI)	Sociālais darbinieks (darbadiena) ⁵⁶	0,5	16:00-22:00
	Sociālais audzinātājs (darbadiena)	1,5	15:00 – 8:00

⁵¹ Bērni, kas šobrīd ir vecumā 8-12 gadi, un pieņemot, ka ĢVPP pašvaldībā varētu tikt izveidots 2019. gadā. Šiem bērniem rekomendējama arī aprūpe ģimenes vidē.

⁵² Tajā skaitā ietilpst 16 bērni, kam 2017. gadā ir 17 gadu un kas 2020. gadā būs sasnieguši pilngadību.

⁵³ Darba laika un slodžu rekomendācijas sniegtas, balstoties uz Grašu Bērnu ciemata un Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra pieredzi

⁵⁴ Pieņemot, ka gadā ir vidēji 168 dienas, kurās bērni ir izglītības iestādē (sociālais audzinātājs strādā “darbadienas režīmā”)

⁵⁵ Pieņemot, ka gadā ir vidēji 198 dienas, kuras bērni nepavada izglītības iestādē - nedēļas nogales, svētku dienas, skolēnu brīvlaiki. (sociālais audzinātājs strādā “brīvdienas režīmā”)

⁵⁶ Pieņemot, ka gadā ir vidēji 168 dienas, kurās jauniešie ir izglītības iestādē (darbinieks strādā “darbadienas režīmā”)

APRŪPES FORMA	DARBINIEKI	SLODZES	DARBA LAIKS ⁵³
1	2	3	4
KOPĪGI ĢVPP UN „JAUNIEŠU MĀJA”	Sociālais darbinieks (brīvdiena) ⁵⁷	1,3	9:00-22:00
	Sociālais audzinātājs (brīvdiena)	2,4	9:00-9:00
	BSAC vadītājs	1	Darbadiena: 9:00-18:00
	Sociālais darbinieks	1	Darbadiena: 9:00-18:00
	Pavārs ⁵⁸	0,8	Darbadiena: 13:00-17:00 Brīvdiena: 12:00-17:00

Avots: Autoru priekšlikums

Kā papildus iespēja ir BSAC “Priedīte” darbinieku pārkvalifikācija ģimenes asistenta pakalpojuma sniegšanai, atbalsta sniegšanai audžuģimenē. Saskaņā ar Daugavpils pilsētas bērnu ar FT individuālo vajadzību izvērtējumiem ģimenes asistents būtu nepieciešams 14 bērnu ģimenēs. Ģimenes asistentu pakalpojuma attīstība ir nozīmīga, atbalstot bioloģiskās ģimenes, kurās ir risks pārtraukt bērnu aprūpes tiesības, kā arī atbalstot audžuģimenes un aizbildņus. Gadījumā, ja BSAC darbinieki izvēlas neturpināt pakalpojumu sniegšanu sociālajā jomā, ir pieejamas Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtās apmācības un piedāvātās darba iespējas.

14. tabula: BSAC “Priedīte” personāla turpmākas izmantošanas plāns

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	DARBINIEKU SKAITS	NODARBINĀTĪBAS IESPĒJAS
1	2	3	4
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas personāls	Sociālais aprūpētājs	29	- ĢVPP Daugavpilī “jauniešu māja” Daugavpilī - DSPC BSAC “Priedīte” telpās - ģimenes asistents
	Aprūpētājs	6	
	Sociālais rehabilitētājs	4	
	Sociālais darbinieks/vecākais sociālais darbinieks	3	
	Sociālais pedagogs	1	- DSPC BSAC “Priedīte” telpās - ģimenes asistents
	Darbnīcu speciālists	2	
	Psihologs	1	
	Medmāsa	1	
Saimniecības personāls	Autovadītājs	1	DSPC BSAC “Priedīte” telpās
	Darbu rīkotājs saimniecības jautājumos	1	
	Veļas mazgātājs	1	
	Apkopējs	2	
	Ēkas uzraugs	1	
	Palīgstrādnieks	1	
	Dežurants	2	
Administratīvais personāls	Vadītāja	1	DSPC BSAC “Priedīte” telpās
	Grāmatvedis	1	
	Referents	1	

⁵⁷ Pieņemot, ka gadā ir vidēji 198 dienas, kuras jaunieši nepavada izglītības iestādē - nedēļas nogales, svētku dienas, skolēnu brīvlaiki. (darbinieks strādā “brīvdienu režīmā”)

⁵⁸ Persona, kas uzrauga, lai uzturs ir atbilstošs bērna vajadzībām, kā arī pēc nepieciešamības gatavo maltīti (zivis, gaļa u.c.)

PERSONĀLA GRUPA	AMATS	DARBINIEKU SKAITS	NODARBINĀTĪBAS IESPĒJAS
1	2	3	4
	Saimniecības pārzinis	1	
KOPĀ:60			

Avots: Autoru priekšlikums

Saskaņā ar BSAC „Priedīte” sniegto informāciju darbiniekiem nav nepieciešamas apmācības ĢVPP vai pakalpojumu sniegšanā „jauniešu mājā”, tomēr reorganizācijas plāna izstrādes ekspertu novērotais norāda uz to, ka BSAC “Priedīte” vadītājam un darbiniekiem nav izpratnes par SBSP būtību un nozīmi DI ieviešanā. Visiem bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītajiem darbiniekiem nepieciešamas apmācības, lai turpinātu darbu ĢVPP vai “jauniešu mājā”. Darbinieku aptaujā, savukārt, darbinieki norādīja, ka labprāt saņemtu vēl papildus apmācības un pilnveidotu savas kompetences. Darbiniekiem nepieciešamo apmācību sarakstu skatīt 15. tabulā. Papildus BSAC darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas skatīt 4. pielikumā.

15. tabula: BSAC "Priedīte" darbiniekiem nepieciešamās apmācību tēmas

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMA	DARBINIEKU SKAITS
1	2	3
1.	Konfliktsituāciju risināšana	24
2.	Bērnu emocionālā audzināšana	21
3.	Darbs ar grūti audzināmiem jauniešiem, sodītiem jauniešiem,	21
4.	Bērnu tiesību aizsardzības likums	20
5.	Bērnu un jauniešu disciplinēšana	20
6.	Stresa vadība	20
7.	Darbs ar bērniem un jauniešiem ar destruktīvu uzvedību	20
8.	Brīvā laika pavadīšanas veidi	19
9.	Bērni ar garīgās veselības un garīgas attīstības traucējumiem	19
10.	Rīcība ekstrēmās situācijās (lēkmes - epilepsijas, astmas u.c.)	19
11.	Jauniešu sagatavošana patstāvīgai dzīvei	19
12.	Fiziska vardarbība	17
13.	Emocionāla vardarbība	17
14.	Darbs ar bērniem, kuriem ir funkcionāli traucējumi	16
15.	Ģimenes un jaunieša budžeta plānošana	16
16.	Darbs ar atkarīgiem bērniem un jauniešiem	16
17.	Seksuāla vardarbība	16
18.	Speciālā pedagoģija	15
19.	Bērnu ķermeņa valoda	15
20.	Individuālās supervīzijas	15
21.	Sociālā pedagoģija	14
22.	Montessori pedagoģija	14
23.	Dažādas terapijas (mūzikas, mākslas, smilšu, u.c.)	14
24.	Sekstings	3

Avots: Darbinieku aptauja

3.6. Veicamās darbības, atbildīgie un laika grafiks

Šajā nodaļā apkopota informācija par BSAC „Priedīte” reorganizācijas ietvaros veicamajām galvenajām darbībām, to izpildes termiņu un atbildīgajiem. Rīcības virzieni un aktivitātes ir plānoti, domājot par bērnu aprūpes ģimenes vidē veicināšanu un pakalpojumu attīstību BSAC „Priedīte” ēkā.

16. tabula: BSAC “Priedīte” reorganizācijas nozīmīgākās aktivitātes

Nr.p.k.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN VEICAMĀS DARBĪBAS	ATBILDĪGIE	2018				2019				2020				2021				2022				
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
1.	Bērnu aprūpes ģimenes vidē veicināšanas pasākumi																						
1.1.	Ģimeņu, kuru bērni ievietoti BSAC, rehabilitācijas plānu izstrāde	▪ Sociālais dienests																					
1.2.	Paplašinātās aizbildnības loka apzināšana	▪ Bāriņtiesa																					
1.3.	Sociālā darba ar bērnu un ģimeni īstenošana	▪ BSAC vadība, darbinieki ▪ Sociālais dienests																					
1.4.	AAA (aizbildnis, audžuģimene un adoptētājs) koncepcijas un atbalsta programmas izstrāde	▪ Bāriņtiesa ▪ Sociālais dienests																					
1.5.	AAA koncepcijas un atbalsta programmas īstenošana	▪ Sociālais dienests ▪ Bāriņtiesa																					
2.	Personāla resursu attīstība																						
2.1.	Izzināt (precizēt) darbinieka izaugsmes un apmācību intereses	▪ BSAC vadība																					
2.2.	Plānot personāla sastāvu (jauno) pakalpojumu sniegšanai	▪ Pašvaldība																					
2.3.	Speciālistu, darbinieku piesaistīšana (jauno) pakalpojumu sniegšanai	▪ Pašvaldība																					
2.4.	Esošo darbinieku apmācību īstenošana	▪ BSAC vadība, darbinieki ▪ LPR																					

Nr.p.k.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN VEICAMĀS DARBĪBAS	ATBILDĪGIE	2018				2019				2020				2021				2022			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
3.	Telpu infrastruktūras attīstība un aprīkošana																					
3.1.	Telpu pielāgojumu vajadzību apzināšana	▪ Attīstības un plānošanas nodaļa																				
3.2.	Infrastruktūras izveides/pielāgošanas izmaksu apzināšana	▪ Pašvaldība (būvinženieris, attīstības plānošanas nodaļa)																				
3.3.	Iepirkuma konkursa īstenošana	▪ Iepirkuma daļa																				
3.4.	Būvprojekta izstrāde	▪ Attīstības un plānošanas nodaļa																				
3.5.	Būvdarbu/remontdarbu īstenošana	▪ Attīstības un plānošanas nodaļa																				
3.6.	Telpu nodošana ekspluatācijā	▪ Pašvaldība																				
3.7.	Aprīkojuma vajadzību apzināšana, plānošana	▪ BSAC vadība ▪ Sociālais dienests																				
3.8.	Aprīkojuma iegāde	▪ BSAC vadība ▪ Sociālais dienests																				
3.9.	Aprīkojuma uzstādīšana	▪ BSAC vadība ▪ Sociālais dienests																				
4.	Finansējuma piesaiste un apgūšana																					
4.1.	Projekta pieteikuma izstrāde un iesniegšana	▪ Attīstības un plānošanas nodaļa																				
4.2.	Līguma slēgšana	▪ Pašvaldība																				
4.3.	Finansējuma apguve	▪ Pašvaldība																				
4.4.	Finansējuma izlietojuma atskaišu sagatavošana, iesniegšana	▪ Attīstības un plānošanas nodaļa																				
5.	Bērnu pārvietošana (ja attiecināms)																					

Nr.p.k.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN VEICAMĀS DARBĪBAS	ATBILDĪGIE	2018				2019				2020				2021				2022			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
5.1.	Bērna interešu, vēlmju izzināšana	▪ BSAC vadība, darbinieki																				
5.2.	Bērnu/jauniešu līdzdalība plānošanā	▪ BSAC darbinieki																				
5.3.	Bērnu pārvietošanas atbalsta plāna izstrāde	▪ BSAC darbinieki																				
5.4.	Bērnu sagatavošana pārejai uz ģimenes vidi vai ĢVPP	▪ BSAC vadība, darbinieki																				

Avots: Autoru priekšlikums

3.7. Reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti

Nodaļā sniegts reorganizācijas veikšanai nepieciešamais finansējums un tā avoti, domājot gan par aizbildņu, audžuģimeņu, adoptētāju aktivitātes un bērnu labklājības veicināšanu, gan iespējām personāla kvalifikācijas paaugstināšanai un sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstībai.

No Projekta līdzekļiem ir pieejams atbalsts aizbildņu, audžuģimeņu un adoptētāju skaita palielināšanai, savukārt no ERAF līdzekļiem – finansējums SBSP infrastruktūras izveidei, atjaunošanai. Saskaņā ar Rīcības plānu deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam ĢVPP infrastruktūras izveidei no ERAF indikatīvi tiek plānoti 21 300 EUR uz 1 bērnu un “jauniešu mājas” izveidei – 10 000 EUR uz 1 bērnu.

Pakalpojumu attīstīšanai nepieciešamā finansējuma apjomu un avotus skatīt 17. tabulā.

17. tabula: Reorganizācijas plāna īstenošanai nepieciešamais finansējums un tā avoti

Nr.p.k.	REORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMS	NEPIECIEŠAMĀ FINANSĒJUMA APJOMS (EUR)	FINANSĒJUMA AVOTI
1	2	3	4
1.	Pasākumi aizbildņu, audžuģimeņu, adoptētāju skaita palielināšanai Lai palielinātu audžuģimeņu, aizbildņu adoptētāju skaitu, nepieciešams organizēt motivējošus, konsultējošus un izglītojošus pasākumus	Atbilstoši veicamajiem pasākumiem/ detalizētam pasākumu plānam	- Projekta līdzekļi - Pašvaldības budžets
2.	Darbinieku prasmju pilnveide Apmācības darbiniekiem, kas turpinās darbu ĢVPP/ “jauniešu mājā”. Pieņemts, ka šādas apmācības ilgst vidēji 3 dienas un izmaksā 40 EUR dienā.	120 EUR/ darbiniekam	- Projekta līdzekļi - Pašvaldības budžets - Personīgie līdzekļi
3.	Darbinieku pārkvalificēšana Apmācības darbiniekiem, kas turpinās darbu ĢVPP/ “jauniešu mājā” un kuriem nepieciešama pārkvalifikācija. Pieņemts, ka 2. profesionālās kvalifikācijas līmeņa apmācības “Sociālā aprūpe” izmaksā vidēji 400 EUR/480h.	400 EUR/ darbiniekam	- Projekta līdzekļi - Pašvaldības budžets
4.	Atbalsts bērniem Atbalsts bērniem, kas tiek aprūpēti aizbildnībā, audžuģimenē, sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai. Pieņemts, ka dažādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (piemēram, psihologa konsultācijas, psihoterapija, kanisterapija, reitterapija, Montessori nodarbības) izmaksā vidēji 25 EUR/nodarbība un bērnam ir nepieciešamas vismaz 4 nodarbības mēnesī.	1 200 EUR/ gadā bērnam	Pašvaldības budžets
6.	Pakalpojumu izveide esošajā BSAC ēkā	334 005 EUR	- ERAF līdzekļi - Pašvaldības budžets

Avots: Autoru priekšlikums

4. PIELIKUMI

1. PIELIKUMS: BSAC “Priedīte” bērniem nepieciešamie pakalpojumi saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
APRŪPE ĢIMENES VIDĒ	Audžuģimene	7
	Specializētā audžuģimene	19
	Krīzes audžuģimene	1
	Terapeitiskā audžuģimene	16
	Audžuģimene vienas ģimenes bērniem, bērniem ar radniecības saitēm	12
	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	28
APRŪPE ĢVPP/“JAUNIEŠU MĀJĀ”	ĢVPP („3x8”)	28
	Jauniešu māja	9
	Grupu māja (dzīvoklis)	5
	Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	12
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	17
	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	32
	Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	41
VESELĪBAS APRŪPE	Psihiatra konsultācijas	18
	Ģimenes ārsta konsultācija	48
	Citi medicīnas aprūpes pakalpojumi:	11
	Neirologs	8
	Ķirurgs	3
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	Sociālā rehabilitācija	9
	Sociālā rehabilitācija pēc traumatisma programmas	14
	Krīzes centrs mātēm ar bērniem	1
	Dienas aprūpes centrs	1
	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1
	Ģimenes asistenta pakalpojums	1
	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	22

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Logopēds	28
	Ergoterapeits	36
	Psihoterapeits	43
	Psihologs	57
	Fizioterapeits	52
	Speciālais/attīstošais pedagogs	20
	Defektologs	6
	Cits	29
	Izglītojošās atbalsta grupas	49
	Nodarbības prasmju apmācībai	36
	Radošās darbnīcas	40
	Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	17
	Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	4
	Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	5
PĀRĒJIE AR REHABILITĀCIJU SAISTĪTIE PAKALPOJUMI	Pārējie ar rehabilitāciju saistītie pakalpojumi:	10
	Mūzikas terapija	37
	Mākslas terapija	36
	Kustību/deju terapija	34
	Smilšu terapija	22
	Tera spēle	20
	Kognitīvi biheiviorālā terapija	12
	Marte Meo	13
	Reitterapija	15
	Kanisterapija	26
	Delfīnu terapija	2
	Cits	54
ALTERNATĪVĀ UN AUGMENTATĪVĀ KOMUNIKĀCIJA:	Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	1
	TEACHH pieeja (daudz uzmanības tiek pievērsts vides pielāgošanai, vizuāls atbalsts, vizuāla informācija)	0
	PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1
IZGLĪTĪBA	Bērna tikšanās ar bioloģisko vecāku organizēšana	19

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Pasākumi, kuri vērsti uz ģimeņu kompetenču attīstību bērnu aprūpē un/vai atgriešanai ģimenē	23
	Pasākumi, kuri vērsti uz bērnu saskarsmi ar ģimeni, kur viens no vecākiem ir ieslodzījuma vietā un/vai ar ierobežotu mobilitāti (psihoneiroloģiskās klīnikās)	6
	Pasākumi, kuri vērsti uz bērnu saskarsmi ar svarīgām un nozīmīgām bērna personām, piemēram, viesģimeni, atbalsta ģimeni, krustmāti vai bijušo audžuģimeni	31
	Iekļaujošā izglītības programma	10
	Cits	7
TRANSPORTS	Sabiedriskais transports	36
	Specializētais transports	15
	Cits transports	57
NODARBINĀTĪBA	Darbs uzņēmumā	1
	Darbs sociālajā uzņēmumā	1
	Darbs pie pašnodarbināta meistara/speciālista	2
	Cits	12
BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANA	Teātris	9
	Zīmēšana	23
	Dejas	33
	Slidošana	30
	Veidošana	22
	Ekskursijas, pārgājieni	46
	Nometnes	40
	Grāmatu lasīšana	16
	Iešana ciemos	5
	Dziedāšana	12
	Radio klausīšanās	13
	TV skatīšanās	13
	Pastaigās ārā	39
	Tamborēšana	1
	Iepirkšanās	2
	Ēdiena gatavošana	4
	Puzles likšana	3

PAKALPOJUMU VEIDS	PAKALPOJUMS	BĒRNU SKAITS
1	2	3
	Sportošana	43
	Keramika	8
	Galda spēles	18
	Galdniecības darbi	6
	Dārza darbi	2
	Cits	45
RELIGIJA	Reliģija	6

2. PIELIKUMS: BSAC “Priedīte” ēku un telpu fotofiksācija

1.attēls. Bērnu nama ēkas fasāde

2.attēls. Bērnu nama ēkas fasāde (dažās telpu grupās ir lodžijas, kas aprīkotas ar režģiem)

3.attēls. Bērnu nama ēkas fasāde (nav sakopta)

4.attēls. Rotaļu laukums ar degradējušos infrastruktūru

5.attēls. Norobežots sporta laukums

6.attēls. Rotaļu laukums ar modernu aprīkojumu

7.attēls. Siltummezgls

8.attēls. Pirts telpa pagrabstāvā

9.attēls. Trenažieru zāle pagrabstāvā

10.attēls. Darbnīcas telpa pagrabstāvā

11.attēls. Administrācijas telpas

12.attēls. UAS serveris

13.attēls. Vecāko zēnu grupa 1.stāvā 8.telpa (dzīvoklis Nr.1)

14.attēls. 1.stāvā 25.telpa (dzīvoklis Nr.2)- apskates brīdī netiek izmantots

15.attēls. Nodarbību telpa "skaistumkopšanas salons"

16.attēls. Izolators/ medicīnas kabinets

17.attēls. Veļas mazgātuve

18.attēls. 1.stāvs 68. telpa

19.attēls. 1.stāvs 73. telpa

20.attēls. 1.stāvs 52. telpa

21.attēls. 1.stāvs 97. telpa

22.attēls. Telpas, kas jau izveidotas jauniešiem

23.attēls. Telpas, kas jau izveidotas jauniešiem

24.attēls. "Dzīvoklis Nr.5" 77. telpa 2.stāvā

25. attēls. "Dzīvais stūrtis" 2. stāvā

26. attēls. Psihologa kabinets

3. PIELIKUMS: BSAC “Priedīte” ēku tehniskā stāvokļa novērtējums

Nr.p.k.	ĒKAS DAĻA, KONSTRUKCIJA	APRAKSTS, ESOŠĀS PROBLĒMAS	TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS
1	2	3	4
1.	Ēkas vispārējais stāvoklis:		
1.1	Fasāde	Dzelzsbetona bloki, ķieģeļu mūris. Fiziskais stāvoklis vērtējams kā apmierinošs, vairākās vietās sienas ir bojātas, tomēr būtisku ietekmi uz ekspluatācijas iespējām nākotnē neatstāj.	Apmierinošs
1.2	Logi, durvis	Lielākoties PVC logi. Fiziskais stāvoklis - labs.	Labs
1.3	Jumts	Pamata ēkā - plakana jumts, bitumena lietais segums. Fiziskais stāvoklis - vidējs.	Vidējs
1.4	Iekšējās telpas	Variē no laba līdz apmierinošam. Telpās, kur bērni dzīvo pastāvīgi- lielākoties labs, dažās telpās nav mūsdienu prasībām atbilstoša remonta, pārējās telpās stāvoklis ir	Labs/apmierinošs

Nr.p.k.	ĒKAS DAĻA, KONSTRUKCIJA	APRAKSTS, ESOŠĀS PROBLĒMAS	TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS
1	2	3	4
		apmierinošs.	
1.5	Sanitārtehniskais stāvoklis	Sanitārtehnisko ierīču un telpu fiziskais stāvoklis kopumā ir labs/ vidējs.	Labs
1.6	Ugunsdrošība un evakuācija	Telpās ir izvietotas evakuācijas shēmas un ugunsdzēsības aparāti, ierīkota ugunsgrēka atklāšanas sistēma. Evakuācijas ceļi un izejas ir nodrošinātas.	Labs
2.	Inženiertīkli:		
2.1	Apkure	Ēka tiek apsildīta ar centrālo apkures sistēmu - pieslēgums pilsētas tīkliem. Apkures sistēmas fiziskais stāvoklis ir apmierinošs (lielākoties siltuma konvektori jau nomainīti).	Apmierinošs
2.2	Ventilācija	Funkciju pilda.	Vidējs
2.3	Elektroapgāde	Elektroinstalācija ir vidējā fiziskā stāvoklī.	Vidējs
2.4	Sadzīves kanalizācija	Sanmezglos kanalizācijas sistēma ir pārbūvēta.	Vidējs/labs
2.5	Ūdensvads	Būtiski ieguldījumi nav veikti.	Vidējs/labs
2.6	Citas sistēmas	Ugunsdzēsības trauksme un apziņošanas signalizācija. Ēkā ir ierīkota videonovērošanas sistēma.	Labs
2.7	Ārējie inženiertīkli	Ūdensapgāde, kanalizācija - pieslēgums pilsētas centralizētiem tīkliem.	Vidējs
3.	Infrastruktūra:		
3.1	Pieguļoša teritorija	Īpašumā ietilpstoša teritorija nav pienācīgi sakopta. Bērnu rotaļu laukumu aprīkojums vērtējams kā nepietiekošs.	Apmierinošs/ daļēji apmierinošs

(Avots: Būvspeciālista veiktais novērtējums 06.07.2017)

4. PIELIKUMS: BSAC “Priedīte” darbiniekiem rekomendējamās apmācību tēmas

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMAS NOSAUKUMS	ILGUMS, AKADĒMISKĀS STUNDAS	APRAKSTS
1	2	3	4
1.	„Quality4Children” standarti	8	Starptautiski atzīti standarti par bērna labākajām interesēm atbilstošu ĢVPP nodrošināšanu bez vecāku gādības palikušiem bērniem.
2.	Benčmarkings (<i>Benchmarking</i>)	24	Starptautiski atzīta programma, kas paredzēta organizācijām, kuru mērķa auditorija ir bērni. Programma balstīta piecos bērnu pamattiesību ievērošanas principos ANO konvencijā.
3.	Kompetents emocionāli traumētu	24	Starptautiski atzīta programma, kura ietver praktiskus instrumentus, kā strādāt un sniegt atbalstu vardarbībā

Nr.p.k.	APMĀCĪBU TĒMAS NOSAUKUMS	ILGUMS, AKADĒMISKĀS STUNDAS	APRAKSTS
1	2	3	4
	bērnu aprūpētājs		cietušiem bērniem. Apmācības paredzētas ārpusģimenes aprūpē iesaistīto darbinieku grupām (audžuģimenes, aizbildņi, adoptētāji, institūciju darbinieki, sociālo dienestu un bāriņtiesu darbinieki, arī pedagogi) un tajās ietvertas praktiskas metodes, kā atpazīt bērna traumas un strādāt, lai novērstu šo traumu ietekmi uz bērna attīstību.
4.	Resiliences pieeja bērnu audzināšanā	24	Starptautiski atzīta programma darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem, bērniem ar uzvedības problēmām, kura balstīta uz bērna spēka punktiem un resursiem.
5.	Teraspēles (<i>teraply</i>)	24	Starptautiski atzīta programma, kur metodes vairāk tiek izmantotas jaunāka vecuma bērniem ar piesaistes problēmām.